

mpkslas menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1975 METAI

SPALIO 18 D. / OCTOBER 18, 1975

PART TWO — Nr. 244 (42)

Šiame numery

Tuščios kėdės.
Kompozitoriaus Juliaus Gaidelio nauja kantata.
Kelionė po kraštą, kuris vadinas literatūra.
Algimanto Kezio, S. J., nuotraukų paroda Chicagoje.
Pora valandų su Algirdu Landsbergiu.
Čiurlionio minėjimai Chicagoje.
Sovietinis Don Kichotas.

Kertinė paraštė

TUŠČIOS KEDES

Protarpiais mūsų kultūrininkai pasiguodžia menku žmonių domėjimusi vaidinimais, literatūros vakarais, muzikiniams renginiams. (Nekalbū apie Chicago lietuvų operos spektaklius). Daug darbo įdedama, o vakare, lauk nelaukęs, salė palyginti tuštoka. Daugiausia matyti pažįstami, pastovūs veidai, be kurių jokia kultūrinė veikla būtų neįmanoma.

Suprantama, šia tema buvo rašoma daugelį kartų, nes spaudai rūpi stiprios, mūsų menais besidominčios auditorijos išlikimas, rūpi ir pačių atlikėjų — menininkų moralinis atlyginimas, jų kūrybinis entuziazmas. Niekas gi nenori matyti sielvartaujantių dvasios žmonių. Būna, kai scenos darbuotojai, pamatę apytuštę salę, suabejoja savo kultūrinio darbo reikalingumu. Jiems atrodo, jog visuomenė nepatinka tai, ką jie nori atlikti. Iš to dažnai kyla dvasios atsparumą žlugdanti abejonė, kai kada pražudanti jautresni menininkai.

Is tiesų nereikėtų dėl to per giliai sielotis. Didžia dalimi žmonės vertina atlikėjus. Jei kai kurie neina į renginius, tai neina tik iš švento papratimo tūnoti patogiose gūžtose. O iprotis, anot poeto Pindaro, yra žmogaus valdovas, laikantis žmogų už apynasrio. Apynasriui nutraukti moderniajame gyvenime kartais pasitarauja mikli reklamos ranka.

Pasirodo, jog Lietuvoje irgi turima vargo su žmonių dėmesiu, kad ir muzikos menai. Nekalbū apie naujus Vilniaus operos ir baleto rūmus, į kuriuos dabar minios traukia dalinai iš smalsumo bei snobizmo. Lietuvoje, pavyzdžiui, kasmet pravedamas vadinamas Muzikos ruduo, savotiška atsvara Poezijos pavasariui. Dar praeitais metais "Lit. ir Meno" savaitraštyje Vaiva Blandytė klausė: "Kodėl Muzikos ruduo pralaimėjo Vilniaus ir Kauno gamyklose. Prisimenu "Inkarą", didelį jo klubą, puošnią salę ir tuščias kėdes. Į susitikimą su kompozitoriais atėjo tik gamyklos saviveiklininkai ir būrelis vaikų iš gretimos mokyklos".

Toliau Valva priekaištavo gamyklos vadovybei, užkretusiai darbininkus nepagarba kilniai rudeninei muzikai: mat, kai ne vienas iš gamyklos vadovų bei technologų nepasirodė, nebuvo ir nė vieno darbininko, nors "Inkaras" dirba apie 2000 žmonių. Kas kaltas?

Is tikrųjų "kalta" žmogiška darbininkų prigimtis. Laisvalaikiais darbo žmonės nepakenčia programuotų renginių, mitingų, susitikinėjimų su visokiais svarbiais meno svečiais. Darbininkų šūkis paprastas: Palikite mus ramybėje! Gražų šeštadienio popietį mes norime pasilaikyti sau.

Kitame straipsnyje Aldona Zemaitytė rašė: žmonės džiaugiasi, kai "niekas jų nejudina dainuoti, šokti, vaidinti". Utenoje buvo švenčiama pergalės diena. Suroštas didžiojo tėvynešio karo dainų ir eilėraščių konkursas, karo veteranai pasakojo savo rūšius prisiminimus, kiti skaitė eilėraščius ir dainavo apie karą, mielę, herojiškumą. "O salėje sėdėjo tik... patys saviveiklininkai", skundėsi Zemaitytė.

Rasi, uteniškiai, kaip ir visi sąžiningi, darbštūs lietuviai, nei tokių švenčių, nei tokių konkursų matyti nenori. Turint prieš akis tenyškias pateisinamas nuotaikas, išsvieji dėmesys savo kultūrai nėra jau taip blogas. Reikia neužmiršti, jog kai kurie mūsų salių lankytojai gyvena didmiesčiuose, perpildytuose įvairiais spektakliais. Dažnai į savųjų renginius jie turi važiuoti iš tolimų vietovių prigrūstais greitkeliais, kartais turi ieškoti sunkiai randamų parkaviečių... Žinia, tokiomis progomis jie susitinka su savaisiais. O tai yra didelis jausminis atpildas. Svarbu ir tai, kad jų niekas į renginius ypatingai neragina. Jie suvažiuoja laisvu noru ir entuziastiškai džiaugiasi kiekvienu vykusiu atlikėjo numeriu.

Telieka linkėti, kad dabartinių auditorijų branduolius nuolat papildytų vis nauji žiūrovai ir klausytojai. Kad ir kaip smagi yra namų židinio šiluma, lietuviškos salės alsavimas yra pats smagiausias.

Pr. V.

NAUJA JULIAUS GAIDELIO KANTATA

STASYS LIEPAS

ruoja. Antroji gi pagrįsta galin-guoju g.

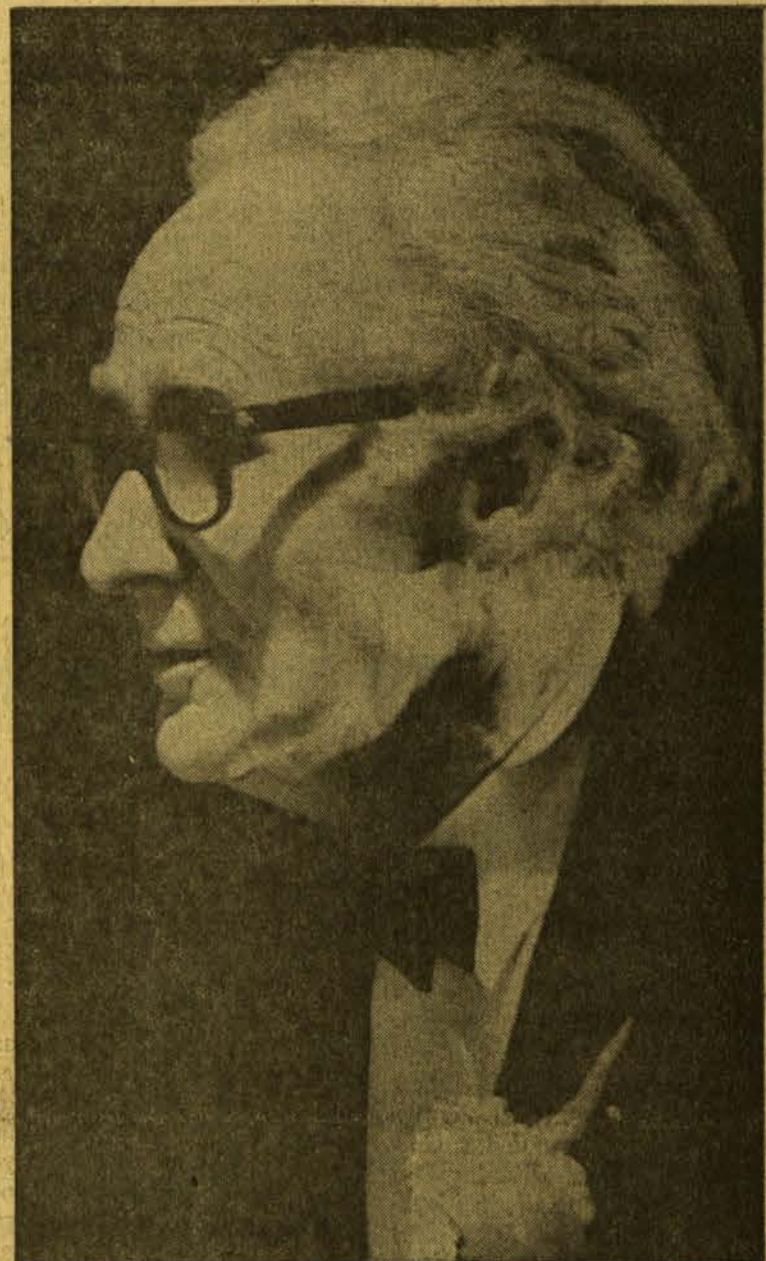
- 1) Tautoje gyvas žodis.
Ir žodžiais
Žydi žemė Lietuva.
- 2) Žodis gimdo ir gundo ir
guodžia,
Kaip galinga žmogaus
atgaiva.

Susižavėjus tuos posmu, norė-tusi kiek retoriškai suukti tokia pat aliteracija: Argi tai ne galin-gas pagrindas gaivajingai Gaidelio giesmelį gimti ir gyvastingai gausti?

Pacituotasis ir kiti gavūs Braz-džionio posmai buvo tik tomis ki-birkštimis, kurios žiebi kompozitoriui muzikinio įkvėpimo ugnį, nesigi kantatos klausytojams di-džiausioji "atgaiva" turi pirmiau-sia ateiti iš muzikos. Cia kompo-zitoriaus uždavinys buvo iš šitos atskirų eilėraščių pynės sukurti integraliai vieningą, muzikiniai vertingą ir dinaminiai veržlų kan-tatos kūrinį. Tas jau pakankamai nusako uždavinio milžinišką sun-kumą. Kompozitorius, ieškodamas savo muzikiniams užmojams atramos ir įspūdžio jėgos, teksto medžiagą naudojo labai libera-liai, daugelį jo vietų kupiuruodamas, savaip kompiliuodamas ar-ba "pagaunantis" ištraukas pa-kartotinai išskeldamas, jas toly-džio sugretindamas. Be grynai kūrybiniam "rašymo" procesui paskirto laiko, nervinės įtampos, be kitokių su šia kūrybine fa-ze susijusių sunkumų, dar niekur jo-kiais maitais neišmatuojamų, kompozitoriaus vargų našta dar pasunkino ir šešiasdešimties smulkiausių gaidų "hieroglifais" išmargintų partitūros puslapių perrašymas, choro ir solistų par-tijų išrašymas ir kitokie koptūs "fiziniai" priedai.

Jeigu jau pradėjau svarstyti

sunkumus, kuriuose mūsų kom-pozitorius kuria, negaliu praeiti, neiškėlęs ir nepasvėręs dar vienos esminės klūties jo kryžiaus ke-liuose į kūrybinį išsiskleidimą, kurią aš pavadinčiau aplinkybi-ne vergyste. Gaidelio gyvenimo kelias — tai klasiškas pavyzdys, kaip toji aplinkybinė vergystė sa-lygoja ir apriboja pajėgaus kom-pozitoriaus kūrybinį potencialą. Pats buvęs Bostono, o dabar bū-damas Brocktono mišraus choro dirigentu ir aplamai gerai pažin-damas visų mūsų mėgėjų chorų pajėgumo lygį, jis puikiai supran-ta, kad jo parašysima modernia-me stiluje choro tekstūra nieka-da nesuaidėtų oro bangomis, am-žinai palikdama dūlėti gelstan-čiame gaidų popieriuje. Todėl ir šios kantatos gausūs choriniai numeriai niekur neišvengia iš tra-dicinės harmonijos ar prieina-mesnio kontrapunkto (Nemūnai, Nemūnai ir Tu Mažvydo rai-dėm) ribų. Daug skirtingesni mu-zikinį vaizdą mum jau atskleidžia solistų partijos. Jose kompozito-rius jau bent dalinai įskrenda į jo pasiilgtąji šiolaikinio stiliaus orbitą. Nuolatinis chromatinės melodinės linijos iškėlimas, nesil-kaikymas griežto tonalumo rėmų, tarpais kas taktas besikeičiantis ritminis metras bei imantresni iš-daigavimai jo čia jau be skrupu-lų įpilietinami. Bet tik kantatos fortepijono partijoje mes mato-me Gaidelį iš visų varžtų beveik jau išnirusį ir trokštamą ūgiu iš-sitiesusį. Tokio pobūdžio yra jo fortepijoninė įžanga į kantatą ir daugis jungiamųjų intarpų, solis-tų bei choro akompanimento vie-tų. Cia duodamas savo kūrybi-niam skrydžiui kone pilną laisvę, jis, išieškotos ritmikos ir nevaržo-mos harmonijos sparnais plasnodamas, bematant atsiduria šian-dieninėje — modernioje muziko-je, pragysdamas ekspresionizmo savitų bruožų variantu. Šitokia-me stiluje kantatos fortepijoninė

Julius Gaidelis

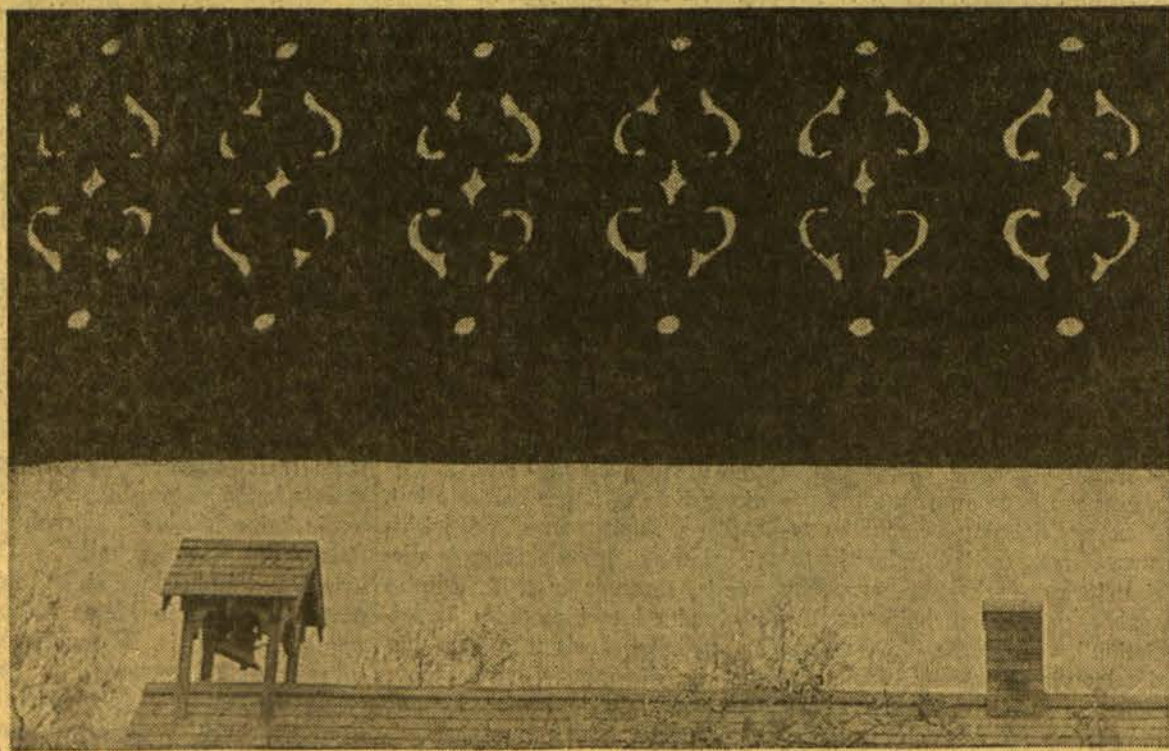
Nuotrauka Vytauto Mazelio

faktūra tampa ypač ritminiu at-žvilgiu komplikuota ir techniškai nelengvai įveikiama.

Žinoma, mūsų visuomenė turi dar daug sunkumų, kai bando perkąsti kietą įsijautimo į šian-dieninę muziką kevalą. Bet netgi aršiausiam modernios muzikos priešui šioji kantata taip pat pa-lieka daug užuovėjos, kur jo kon-servatyvią sielą ypač pradžiugins choro dainos, nukeldamos ji į gairių liudinio muzikos papras-tumo oazę.

Idomu, kad muzikiniame Gaidelio talente vis prasikiša vienas bruožas, jausmų sušildąs ypač lie-tuviško klausovo širdį. Tai jo tur-tinga, intuityvi mūsų liaudiškos dvasios pagava, gal kaip tik la-biausiai ryški jo choriniuose kū-riniuose. Kai kurių jo chorinių dainų (ir tokių apstul) švelnus lyrizmas dvelkte dvelkia to liau-diškumo pašamoniniu kvapsniu. Ir taip kažkaip visai natūraliai vyksta jo kūrybinėje percepcijoje be jokio nukopijavimo ar pigaus nuplagijavimo iš liaudies. Kad ir kaip vargdamas, nė vienos tokių Gaidelio dainų negalėtumei identifikuoti su kuria konkrečia "cirkuliuojančia" liaudies daina. Tas giedro liaudiško lyrizmo šal-tinis keliomis srovėmis ištrykšta ir mūsų aptariamoje kantatoje (Aš eju į artojo lūšnelę, O mūsų šventas lietuviškas žodis ir kitur).

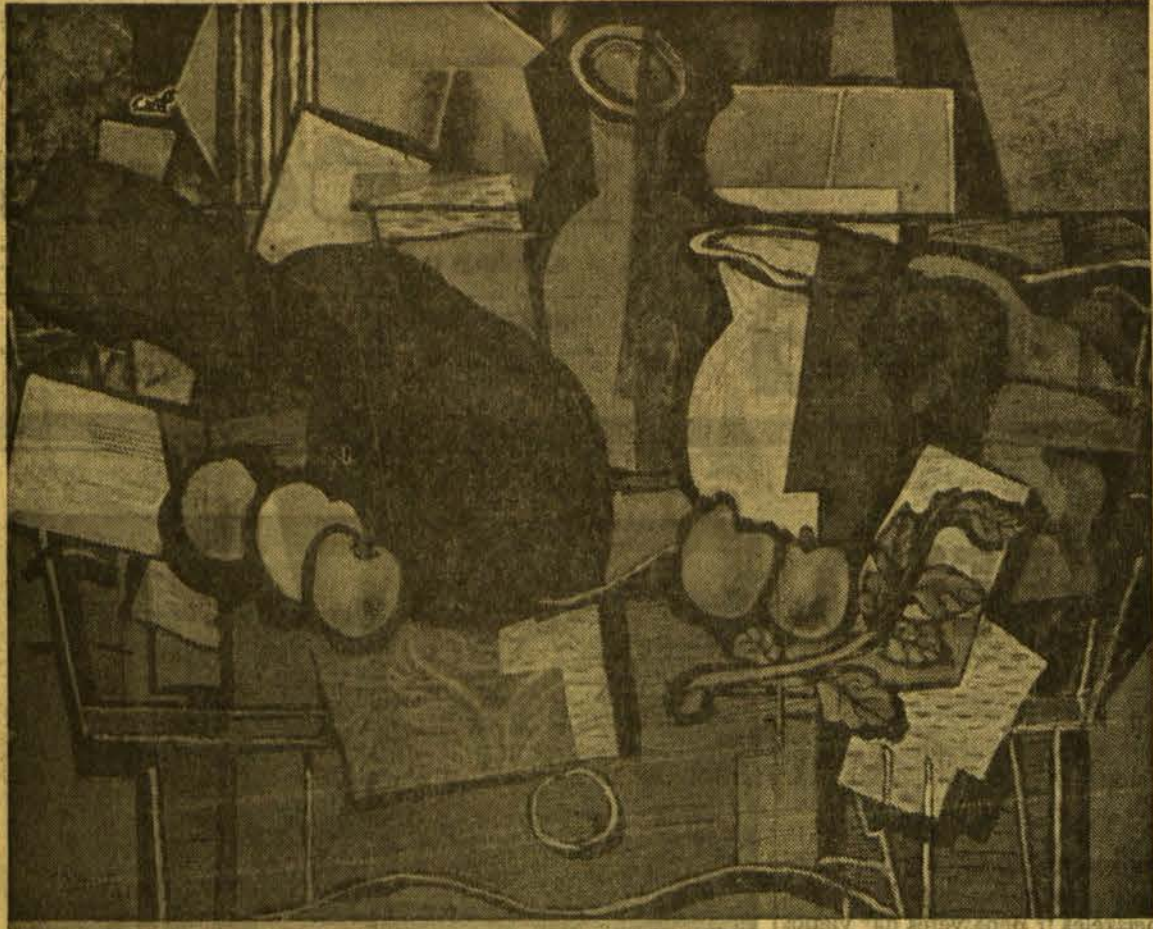
"Kantata lietuviškam žodžiui" jau visų spartumu repetuoja Brocktono Sv. Kazimiero lietuvių parapijos mišrus choras, paties kompozitoriaus diriguojamas. Po Jakubėno ir Šimkaus kantatų, tai bus jau trečioji kantata to choro repertuare! Kai jau net keli mū-sių didmiestinių kolonijų chorai visai iširo ir nutilo, šitas mažojo Brocktono eksperimentas išsilai-kyti ir dargi progresuoti mūsų sąšalavimuose visuomenel.

Algimantas Kezas, S. J.

Is parodos M. K. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

Varpas

George Braque (prancūzas, 1882-1963)

Gitaros, vaisiai ir šviesos

Keletas premijuotų prancūzų romanų (4)

Kelionė po kraštą, kuris vadinasi literatūra

Yra veikalų, kurie nustebina savo naujumu ir tuo, kad autorius visiškai kitaip sprendžia esminius žanro ar apskritai literatūros klausimus. Vienas tokių veikalų yra Voyage à Naucratis, 25 metų beletristo Jacques Almira debiutinis romanas, išleistas Gallimard leidyklos, davusios itin idomių pobūdžio veikalų. Voyage à Naucratis pasirodė 1975 metų pradžioje ir todėl nepateko į 1974 metų kandidatų sąrašus premijoms gauti. Ar 1975-tų metų jūry komisijos romaną ras premijuotinu — tai sužinosime tik lapkričio ar gruodžio mėnesį. Tačiau ir dabar aišku, kad Jacques Almira veikalas nėra eilinis. Tokiu jį pripažino Claude Mauriac, žinomas rašytojas, recenzentas ir moderniosios prancūzų beletristikos specialistas, Voyage à Naucratis pasirodymą pavadinęs įvykiu: "le livre — événement".

Nors Voyage à Naucratis viršelyje rašyta "roman", šis kūrinys turi mažą ką bendro su tradicinio tipo romanais. Jame nerandame nei aiškaus siužeto, nei tiksliai apibrėžtų personažų, nei apčiuopiamos intrigos; jei tikėtume paties autoriaus žodžiais, jame nėra nei pradžios, nei pabaigos. Pirmasis romano sakinytis aprašo, kaip žmogus, įėjęs į kambarį, ruošiasi atidaryti spintą. Su antruoju sakiniu šis veiksmas yra nutraukiamas. Pasiberia įvairių scenų bei įvykių nuotrupos, kurios mums sudaro siurrealistinio koložo išpūdį. Kiek išibėgėjęs, autorius įterpia literatūrinio pobūdžio komentarus ir aiškina romano pradžios sąvoką taip, kaip jis ją supranta. Paprastai sakome, kad veikalas pradžia yra atitrūkimasis, šuolis, staigus perėjimas iš vieno plano į kitą, iš tikrovės į meną. Tuo tarpu Almira pabrėžia testinumo mintį. Jis kūrinių supranta kaip momentą vienosios mēno ir gyvenimo grandinės, kaip vieną dalį žmonių bendro kultūrinio gyvenimo. Savo mintį Almira išreiškia maždaug šitaip: žmonių kalbėta ir anksčiau. Aš tik išjungiu... Aš ir pats kalbėjau kai dar nebuvau pradėjęs nė pirmo šios knygos puslapio... pradžia yra, bet niekas nepasidėjo — un dēbut sans commencement". Momenta, ka-

VIKTORIJA SKRUPSKELYTĖ

da prasideda romanas, autorius aprašo dar šitokia metafora: knyga lėgė ir prancūzų kalbos žodyną ir išbėgo... pasigrobus prasmės ir išsigijus kūna, o žodyne palikus tuštumą". Ne tik romано pradžia, bet ir jo pabaiga autorius supranta savo bei aplamai žmonių kūrybinių pastangų perspektyvoje. Pabaiga jam yra ne intrigos išrišimas, bet tikrai paskutinis kūrėjo darbo momentas. Neįmanoma veikalą tęsti iki begalybės! Vieną kartą reikia sustoti! Todėl autorius nutraukia savo minčių sūlą; veikalas pasibaigia, ne koku dramatišku įvykiu, bet pastraipa, kuri pakartoja keletą veikalų temų ir metaforų pagalba išreiškia paties autoriaus romano pabaigos sąvoką. Tai vėl tarsi įvairiom temom išmargintas koložas ar muzikalinio veikalų turtinga finalė. Autorius mums sako, kad jis darba baigia: "buvo vidurnaktis... atidėjau tą Traviatos ariją, kurią taip myliu, kad galėčiau numirti. Prendi; quest'è l'immagine... Aš arijos klausiausi atstojęs prieš veidrodį ir buvau Violeta". Autorius mums aiškina, kad įvyko ta metamorfozė, kuri kūrėjas yra pakeičiamas į kūrinių; tikslas pagaliau pasiekta; "jėtais devalu mon final — aš tapau savo baigiamuoju egzaminu, tokiu pažymiu, kurio buvau užsitaravęs". Tačiau pati kalba, t. y. žmonių pastangos išsireikšti žodžiais tiesiai. Todėl, pasistūmėjęs į priekį, tarsi būtų seniai darba baigęs, autorius mums sako: "frazė gyvena ir po manęs". Paskutiniame sakinyje Almira patis sau taria šitokį pagyrimo žodį: Almira, mon amour, je t'aime, oh Almira".

Voyage à Naucratis galima pavadinti avantiūra rašytojo, kuris braiždoja po literatūrą, gal tiksliau po literatūros refleksiją jo samonėje. Almira yra daug skaites. Jis puikiai pažįsta moderniąją Vakarų literatūros tradiciją ir su ja yra tiek suaugęs, jį tiek tobulai absorbavęs, kad kai kurie rašytojai, pavyzdžiui Flaubert ar Proust, yra tapę neišskiriamą jo samonės dalimi. Tai

mums pasako pats autorius: mano samonė yra biblioteka — mon inconscient est une bibliothèque. Ji yra fanatiškas miestas, kur gatvės vadinasi rašytojų vardais. Almira su savim šitaip kalbasi: "Estu gatvė Gatvė? Tikrai, kodėl nei Esu Gustave Flaubert gatvė iki Theodore de Banville gatvės". Kaip tik todėl, kad ji yra tapusi jo samonės dalimi, Almira literatūros nedistinkuoja ir apie ją nekabla įprastinėmis, abstrakčiomis sąvokomis. Jis greičiau pasiskolina skaitytu rašytojų požiūrius, ju vaizduotė bei stilių ir į pasaulį žiūri per jų estetinę prizmę. Visa tai nėra kiek nesumazina paties Almira originalumo. Atvirėščiai, skolinatą prizmę pasivadavęs, jis sukuria originalių, visiškai naujų efektų. Kartais jis suderina kitų rašytojų balsus su savojuo. Kartais, vieną kurią sceną kurdamas, jis pasiremia kitais kūriniiais ir tuo būdu sukompounuoja stebinančių, virtuozinių koložų. Visi šie koložai turi savo paskirtį. Jie nėra tik žodžių ar skolinių žaismas, bet meistriškai panaudojama priemonė ar atmosferai sukurti, ar perduoti pasakotojo vidinių nuotaikų paveikslai ir t. t. Jie visi mums parodo, kad autorius pasamonoje iš tikrųjų yra literatūrinio kūrinių atspindys ir kad ši gelmėje susikrovusi patirtis autorija yra pavartojama kaip medžiaga dar vienam literatūriniam veikalui — jo paties romanui — sukurti.

Voyage à Naucratis yra be galo sunkus, kartais net neįkandamas, ilgas, 550 puslapių veikalas. Tai yra todėl, kad čia autorius sumuuoja visą savo literatūrinę patirtį, radikaliai keičia esmines literatūros sąvokas ir romano žanro reikalavimus. Pavyzdžiui, kai skaitome romaną, jaučiame, kad esame tam tikrame pasaulyje. Šis pasaulis mums yra daugiau ar mažiau pažįstamas, daugiau ar mažiau realus, tikras. Net ir ten, kur jis turi neįprastu, sakykime, egzotiškų spalvų, pavyzdžiui, kaip "science fiction" romanuose, jo paskiras detales vis tiek galime susieti su mūsų realiais patyrimais. Todėl, nors jaučiames esą neįprasto, egzotiškojo erdvėje, vis tiek sakome, kad esame "pasaulyje". Visiškai

Pora valandų su Algirdu Landsbergiu

ALFONSAS NAKAS

Tai atsitiko Detroito pakraštyje, Southfielde, Dievo Apvaizdos parapijos kultūriname centre, 1975 metų spalio 4-sios vakare, LB Detroito apylinkės valdybai pasistengus. Algirdas Landsbergis, vidurdienis skaites paskaitą politiniame simpoziume Detroito universitete, pas mus atėjo su kitokio žanro kūryba.

Taigi atėjo šviesa ateina iš Rytų, sakė Kęstutis Keblys, rašytoja pristatydamas. Algirdas Landsbergis daug kalbėjo ir jis turi daugelį kepurėlių. Kai grįžta iš kelionės, jis užsimauna naują turbaną... Šį vakarą jis dėvi kūrėjo — dramaturgo — rašytojo plačiabręclę sombrero... Taip ir daugiau kalbėjo Kęstutis Keblys, prisimindamas ir "Draugo" premijuotąją "Kelionę", "kurios nepralenkė nė vienas konkursinis veikalas", ir dramas, ir noveles.

Prieš keletą metų gyvą Algirdą Landsbergį matėme Lietuvių namuose. Ilgo kūno, ilggarankį, ilgakaklį, per siaurus pečius kiek palinkusį, smulkaus, klasiško veido, didelių, gyvų akių, laiba, tartum staiga išsijusi jaunuoli. Jo fizinė išvaizda nuo to laiko mažą ką tepaiskaitė. Tik žmogus, asmenybė, anuomet ir šiandien — nebe visai ta pati. Lietuvių namuose girdėjome profesorius, gan formaliai kalbantį apie Rytų Europos teatro veiklą. Gyvai, tiesą, patraukliai, įdomiai. Bet, pavyzdžiui, ar daug tuomet publika turėjome progų pasijuokti? Ne daug. O dabar?

Po tradicinio "aš esu didžiausias lietuvių rašytojas", prie rašytos savo kūrybos tuoj nešoko. Pirmą papasakojo, kokius klausytojų tipus sutinkas skaitydamas. Ogi snaudalius, draugiškuosius, laikrodininkus, fotografus, triukšmadarius, kritiškuosius, nedraugiškuosius ir jaunas motinas su mažais vaikais. Kiekvieną tipą suvaidino taip raiškiai, kad publika prunkštė ir kvatojo. Kiekvienas radome save vienoje ar kelse kategorijose, bet jam, jau rimtai savo kūrybą skaitant, stengėmės neišsuduoti... Šitaip jis mus buvo ir prajuokines, ir išpėjęs. Atvertęs "Vėją gluosniuose - Gluosniuose vėjuje", pirmą supažindino su antruoju vaidinimu ir skaitysimos ištraukos veikėjais. Tuomet, žvaigždžių ir mėnulio užkliudamas, gerokai apsidavęs,

iš aukštybių nusileido Angelas. Paulytė, tarnaitė — virtuvės darbininkė, pirmoji jam suteikė orientacines pamokas. Paulytė parodė ir duoną, ir vyšnias. Paulytė išmokė bučiuotis. Paulytė gal buvo kiek per gudri — ne tik Angelui, bet ir mums, klausytojams. Bet, ka gi, iš dvoro tarnaičių visko galima...

"Sugrįžt nugalėtoju" (?) Šitoks, regis, naujos, dar niekur neškaitytos novelės pavadinimas. Rimas, po dvidešimties metų vėl. Miuncheno geležinkelio stoty — Hauptbahnhof. Vietoj zvangsarbeiterių dabar jis mato gastarbeiterius — jugoslavus, turkus. Jo širdis plaka keturiasdešimt penktųjų ir keturiasdešimt devintųjų ritmu. Ta pati vokiečių neapykantą. Tas pats užsienio darbininkų kalbinis žargonas. Rimas: wie in fuen - un - vierzig. Graži, šilta jugoslavė: ich neun in fuen-un-vierzig. Su jugoslavė išėina pasivaikščiot. Kaip toli jėdū eis? Nauja apyjaunė darbininkė ir senstelėjęs piniguitis "amerikonas". Istraukoje nebūvo daug intrigos, bet buvo gyvas ir aiškus Naujosios Vokietijos vaizdas. Pasitusiai įdomus gabaliukas.

Po keliolikos minučių pertraukos — "Dainos gimimas". Su šia novele užtruko ilgiau, nes perskaitė visą. Tai pasamones srauto klasiškas pavyzdys. Į dainų festivali Valijoje atvežtas ir choras iš Vilniaus. Jame frakuotas žiobčioja lietuviškas enkavedistas ir seka choristų elgesi. Mintys pinasi su chorų pavadinimais ir atliekamu dainom. Mintys šokinėja nuo Vilniuje palktos Katriutės, prie visokių žmogaus ir seklio išgyvenimų. Katriutei ir sau besipasadamas, jis vis labiau ir labiau klypsta į klaikią pokario tikrovę, sklindančią kruvinių, tautžudiškų darbų. Kai su savo choru scenoje jis turi be balso žiobčioti "Ave Verum Corpus" giesmę, galutinai pamišęs stipriai užplėšia "Garridus alutis padarrytas"... Šią novelę buvome skaitę 29-se METMENYSE. Sėdeviukas! Pulkis Algirdo Landsbergio skaitymas išryškino vietas, kurių patys skaitydami nepastebėjome. Tik

gerokai nuvylė "gardus alutis padarytas" žodžių išdavinimas. Bent šių eilučių autorius įsivaizdavo, kad enkavedistas jaučiu užbliaus (tokiai scenai autorius mus ruošė, įtaigodamas balsu stiprumą ir kruvinomis scenomis vesdamas seklį į pamišimą), o jis tepragydo labai kukliu švelniu tenoriuku. Gal veikiau reikėjo autoriui nedainuoti, o tik kiek galima garsiau išdeklamuoti. Ir ištrauka iš dramos "Paskutinis piknikas". Trečiojo veiksmo,

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir motery ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6556
Pirma ilgojius pagal susitarimą. Jei neatsiliepi, skambinti 374-3012

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 5-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WALbrook 5-3048

Tel. ofiso RE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet. antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val: pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 785-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocijų Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepi, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akijų Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7778
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4065
Jei neatsiliepi 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue
3214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Vini telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-13 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Baltramiejaus monologas. Čia viskas buvo pasigėrėtina. Gili lietuviško pajaco drama. Juokina kitus veikėjus, juokina publika, o nusijuokus graudulys apima. Keičiasi laikai, žmonės. Baltamiejaus karta traukiasi. Piknikai nyksta. Baltramiejaus daina sudainuota...

Baltramiejaus tikrai jau nebėra. Per tuos kelerius metus New Yorko ar Naujosios Anglijos kuriose kapinėse ir jį kapas baigia apželti, nes ne tik piknikus senoji karta užbaigė, bet ir apraudoti mirusius nebepajėgia. O kaip gi su literatais? Kaip su Algirdu Landsbergiu, Jurgiu Jankum Bi- (Nukelta į 5 pusl.)

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškylus trečiadienius. Šeštadienis 12 ir 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 5-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1108
Rezid. telef. 289-2918.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-0801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIU LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai.
111 N. WADSWH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 9 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir motery ligos
Ofisai ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PIoseps 6-1223.
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6166
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antrad. ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — IS arketo susitarus

Tel. Ofiso PR 6-4448
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandon: 1-8 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 656-4850
DR. PETRAS ŽLIوبا
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8. penktad. 2-5 šeštad. pagal susitarimą

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

Tamsos ir šviesos poezija

Algimanto Kezio, S. J., nuotraukų paroda Chicgoje

Kiekvienas menininkas savo pasirinktomis priemonėmis kuria ne ką kita, kaip asmenišką dokumentą — dienoraštį, išreiškiantį jo patirtį su aplinka ir visuomene. Kokia yra jo pažiūra ir idealai, toks yra ir jo kūrinys. Mūsų siekius, užsimojimus ir intencijas suformuoja pažiūros, mitai ir ideologiniai įsitikinimai. Tie įsitikinimai yra įtakojami ir veikiami kasdieninės gyvenimo srovės. Visuomenėje vyravanti srovė visada veikia žmogų, ir šioji paroda yra idėjos ir darbo rezultatas, glaudžiai sumegztas kūrybingumo siūlėmis.

Keli žodžiai apie Čiurlionio galerijoje vykstančią Algimanto Kezio foto kūrinių parodą. Kiekvienas objektyvo atidarymas yra naujas sąlyginis A. Kezio dienoraštis. Tai vis naujas aplinkos atidengimas — reveliacija. A. Kezio vaizdinė frazė lakoniška, sklandi, trumpa, skrupulingai išvalyta nuo banalumo ir lėkštumo. Jo darbuose vyravauja minimalus teigimas. Jo pavienių darbų struktūra remiasi vidinio regėjimo arba matymo samprata. Tai nėra literatūriniai pasakojimai, kalbėjimas „apie“ vaizdą... Trumpai tariant, Algimanto Kezio — foto menininko uždavinys yra statomas ant formų organizavimo ir jų tarpusavio santykių pagrindų. Nerasime čia akivaizdus anekdotinio, žurnalistinio, literatūrinio įvykių pasakojimo, nustumiant pagrindinius organizuotumo ir struktūros elementus į „tarną“, paskirti. Linija ir masė šviesa ir tamsa, erdvė ir tekstūra jo fotografijose yra suvesti į mini-

ALGIRDAS KURASKAS

mumą. Jo nuotraukas galima būtų vaizdingumo dėlei palyginti su japonų haiku literatūrinio žanro kūryba... Taupyti ir išryškinti žodį — poeto uždavinys. Panašiai Algimantas Kezytis elgiasi ir su savo vaizdiniais elementais. Su minimumu pasakyti kuo daugiau. Tokiu būdu kūrinys nereikalingas „aiškinimo“, o tik nuosirdaus gėrėjimosi objektu ir autoriaus sumanumu bei intencija priversti žiūrovą prie jo sustoti ir juo susižavėti.

Algimanto Kezio darbai yra pavyzdys, kad tikslas yra pasiekiamas tada, kai amato pažinimas, dailės kūrinių turinys ir asmeniškasis „idėjinis taikinytis“ autorius yra taip suderinami ir išbalansuojami, kad visa tai tampa dvasios ir formos neatidalomu visumu. Tokiomis sąlygomis ir dvelkia didžioji dauguma Algimanto Kezio foto darbų.

Prof. Hugh Edward, Chicagos Dailės instituto Fotografijos skyriaus kuratorius, aptardamas kun. Algimanto Kezio fotografijos kūrybą, tarp kitų išsamių sakinių, dar ir šitaip prasiūta: „It does not bring you messages or solutions or propaganda of any sort, but for many will awaken a consciousness of having seen familiar and even the ordinary in new light and dimension“ (Iš knygos „Photographs Algimantas Kezytis, S.J.“, 1966 m. Loyola University Press).

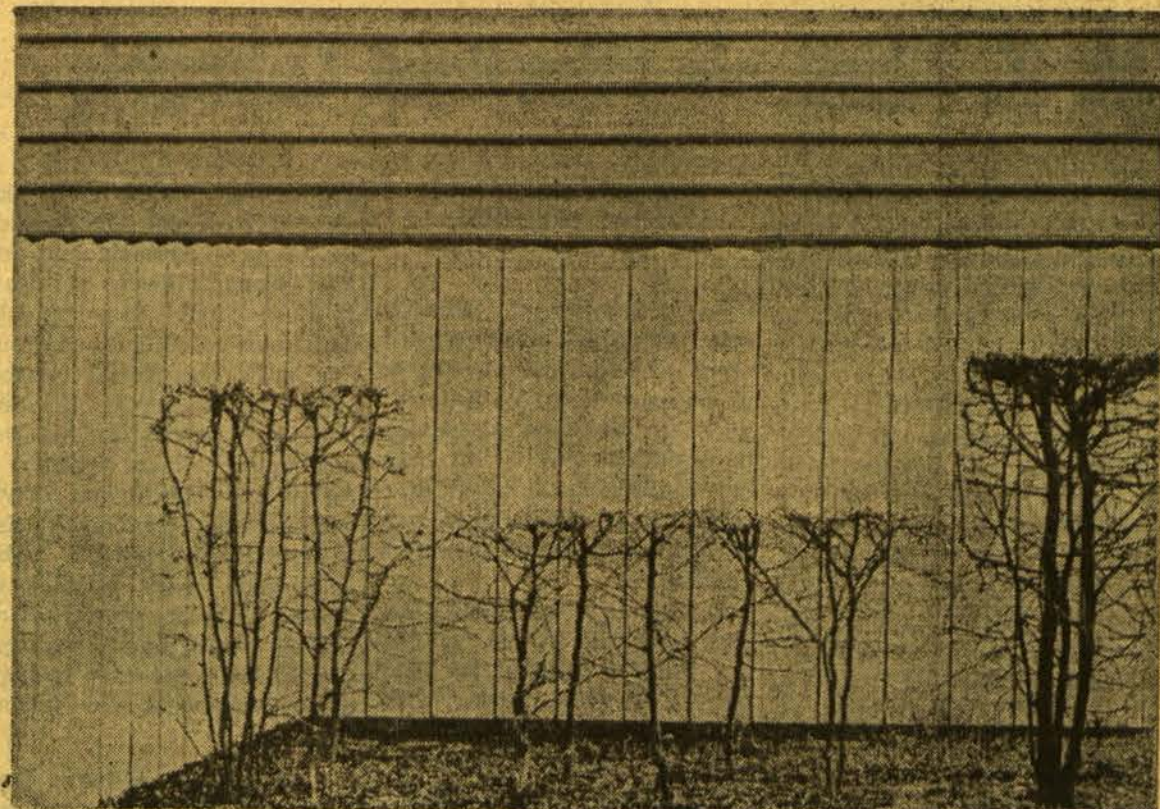
Objektus, kuriuos Algimantas Kezytis fotografuoja, mes visi esame tūkstančius kartų matę, bet reikia kūrybingo individo ir tikro meistro prie tų objektų ne tik sustoti, padaryti estetinį sprendimą, bet ir visą kūrybinį procesą suvesti į tokias dimensijas, kad viso to rezultatai galėtų atpažinti ne vien menu besidomintis, bet ir šiaip jau grožiui jautresnis asmuo.

Daryti kokių nors estetiškų, filosofinių ar šiaip kurių kūrybos analizių aš čia neketinu. Vaizdiniam mene žodžiai retai kada turi reikšmės. Jau daug kartų esu išsireiškęs, jog žmogui, kuris nepajėgia viso savo sielos aparato sutelkti meno objektui, tokiam analizavimas ir žodinis aptarimas dažniausiai tėra laiko gaišinimas. Meno kūrinių mes tegalime priimti tokį, koks jis yra, arba atmesti. Ir kiekvienas tai turi padaryti savarankiškai, be kitų įtaigojimų ar siūlymų.

Šiuo momentu man terūpi vienas dalykas: nuosirdžiai pasidžiaugti faktu, kad kūryba nėra svetimas arba vien tik „sekundinis“ elementas lietuvių išsivijimo veikloje. O faktų, įrodančių, kad tai tiesa, yra daug, ir visus juos čia išskaičiuoti bei įrodinėti šia proga neprasminga. Kad domėjimasis meno kūryba yra faktas, įrodo ir ši Algimanto Kezio paroda. Tokio lygio parodos mus ne tik pakelia virš kasdienybės, bet ir užakcentuoja ryškų faktą, kad be tų, kurie sugeba nuosirdžiai džiaugtis grožiu, meno kūryba nustoja savo prasmės. Be kūrybos mes žlugdome kiekvieno individo nepanaikinaną prigimtį komuni-

kuoti su kitu žmogumi. Tol kol mūmuse tas trūkimas gyvas ir puoselėjamas, tol mes pajėgiame gyventi pilnesnio, brandesnio žmogaus gyvenimą.

Paroda M. K. Čiurlionio galerijoje tęsis iki spalio 26 d.

Algimantas Kezytis, S. J.

Balta tvorė

Danguolė Sadūnaitė

BUDEJIMAS KAIME

Ulipos — suteptos saule, (nors naktis ir subrendo) —

ir žvaigždės, kaip linksmi vaikai uogautojai mėlynam dangaus šile

uogautojai vaikai, tos žvaigždės

negaliu nedroberti, žvaigžde —

kol tu išdainuosi savo giesmę;

bijodama, Gražuole, jog diena auštant — būsi tas akmuo, ant kurio suklypsiu

jeigu iš šio žalio lietaus, išsaugotumėm, nors vieną gyvąjį lašą —

tu ir aš: rankas sujunge

upės pradžia?

APIE OBUOLĮ
jeigu ne skonis jau: tai dar vis spindėsys — dar vis apvalumas, ir spalva — štrėžę rankoje

šavi

SAULĖ LEIDŽIASI
danguje išlietas džiaugsmo vynas — ir medis, mano medis! būtina užsispyręs,

vaidina stebuklą

ir aš raudonuoju už jį

VAKARAS

I. saule! vėjas pučia tavo auksą man į veidą —

Ir tokia baisi, baisi ramybė danguje šį vakarą —

II. netaupyk manęs, o saule!

aš: angliška ateis Jis — ir į liepsną virsiau

MEDI, PILNAS RAUDONŲ VAIVORYKŠČIŲ

sunku yra žiūrėti į tave, medil rudenį, — kai žemė nori viską iš tavęs atimti... (krentanti į paskutinę šviesos prarają)

medis — pilnas raudonų vaivorykščių.

AKMUO, NUOLAT DAINUOJANTIS DANGŲ

išskelkime aušrą — iš šio pabalos laukimto akmens

iš šio pabalos laukimto akmens, aušrą išskelkime —

LAPKRICIO MENSIO LIŪTYS

dar vis suvokiu tą žemės plotą — (geltoną ir kviepiantį, kaip kviečio grūdą) — troškulingai suvokiu,

ant kurio vasarą stovėjo saulė

KLEVAS RUDENI

o, medil kodėl tu raudonuoji dabar, (taip pavėluotai?) nuo saulės pabučiavimų

Sovietinis Don Kichotas

JURGIS GLIAUDA

Kūnigas Algimantas niekad nesugebėjo užsidaryti savo darbo vienutėje... Jo kontempliacijos būdas garbinti visagalį Kūrėją ir skleistį meilę žmogui yra reiškiama ne vien tikslai „privaciai“ — asmeniškai kūryba.

Algimantas Kezytis greitai suprato specifiškai lietuvišką kultūrinių vertybių ir jų kūrimo plėtotės būtinumą, jų tęsimą, puoselėjimą ir ugdymą. Faktai, o ne pamokymai, yra jo veiklos metodas. „Džiaugsmas kūryboje ir per kūrybą“ yra jo praktikos motto. Grožio ir regimųjų daiktų atskleidimas ar tik nebus jo tikėjimo filosofija, kuria jis drąsiai, neabejodamas, sąmoningai slėpdamas savo vidinę kančią, spinduliuoja į visus, su kuriais tik sueina į sąlytį.

Chicagos lietuvių jaunimo meno lavinimosi įvairiausi kursai, kultūrinės vakaronės, jaunimo ir senimo metinės foto parodos, tūkstančių valandų ir dolerių pareikalaujantys ilgametražiniai lietuviški garsiniai filmai, sistemingas ir sumanus lietuviškojo foto archyvo suorganizavimas ir vystymas, jo plėtra, turtinimas... O kur gigantiškas užmojis leisti vaizdinę lietuvių emigrantų enciklopediją, kur dar kas dvi savaites leidžiamo Jaunimo centro biuletenio redagavimas ir leidimas, kur visi rūpesčiai, telkiant lėšas kiekvienam taip reikalingam kasdienybės blykstelėjimui, kur visų ateities darbų ir išteklių planavimas!... Visa tai kunigo Algimanto Kezio smegenyse, visame kūne ir sieloje. Visa tai vyksta kasdien ir tiksi tartum niekad užsikimo nereikalaujant laikrodžio. Visa tai jam kasdienybė — faktas, nes toks yra įėjimo kančios, nenuoramos kūrėjo kelias. Tai liudija šio žmogaus intencija, entuziazmas, tikėjimas.

O fotografuoja Algimantas Kezytis „laisvalaikiu“... Kokia

YMCA leidykla Paryžiuje, kuri savo laiku išleido A. Solženico „Gulago salyna“, šiais metais išleido (rusų kalba) Maskvoje gyvenančio rašytojo Vladimiro N. Voinovičiaus „romana-nekdotą“ arba „romana-satyrą“. Veikalo pavadinimas: „Kareivio Ivano Čonkino gyvenimas ir nepaprasti nuotykiai“.

V. N. Voinovičius yra žinomas rašytojas. Jo raštus noriai emė valdiškos leidyklos. Bet juo toliau, juo blogiau. Mat rašytojas, vienur — kitur, dėjo savo parašus po pareiškimais, po išpji-

mais, po protestais, atsargiai nukreiptais prieš režimo „neklaidin-gumą“. Kada jis pasiūlė leidyklai savo čia aptariamą romaną, trumpumo dėlei vadinamą „Kareivis Čonkinas“, redaktoriams net plaukai piestu atsistojo.

Toks sovietinio gyvenimo, patriotizmo, siekių ir veiklos metodų išjuokimas! „Argi sovietiniai žmonės visi idiotai?“, pasigirdo redaktorių ir nesuskaitomų cenzorių klausimas ir priekaištai.

Autorius buvo iškviestas į Sovietinių rašytojų sąjungos maskvinį skyrių, kur jam atsidėjusiai aiškino jo romano klaidas. Bet rašytojas nebuvo įtikintas. „Kareivio Čonkino“ V. N. Voinovičius nesunaikino, nes perdūrė jo sovietinei laidai ir neįmanoma. Autorius tvirtino, kad romanas nėra žmeiztas, skirtas sovietiniam žmogui. Žmonės nėra idiotai, bet jie gyvena idiotizmo valdžioje. Netrukus įvykiai įgavo logišką, sovietinį bėgį. V. N. Voinovičius buvo išmestas iš Sovietų rašytojų sąjungos. Tai reiškia: jokia sovietinė leidykla negali jo raštų leisti. Tai kartu reiškia, kad V. N. Voinovičius tapo sovietiniu intelektualiniu bedarbiu. Kaip toks „veltėdis“, jisai jau išstremtas iš sostinės, jo darbo knygotėje riebus valdiški šampai, kuo neįgiamiausiai atestuoja toki „veltėdi“...

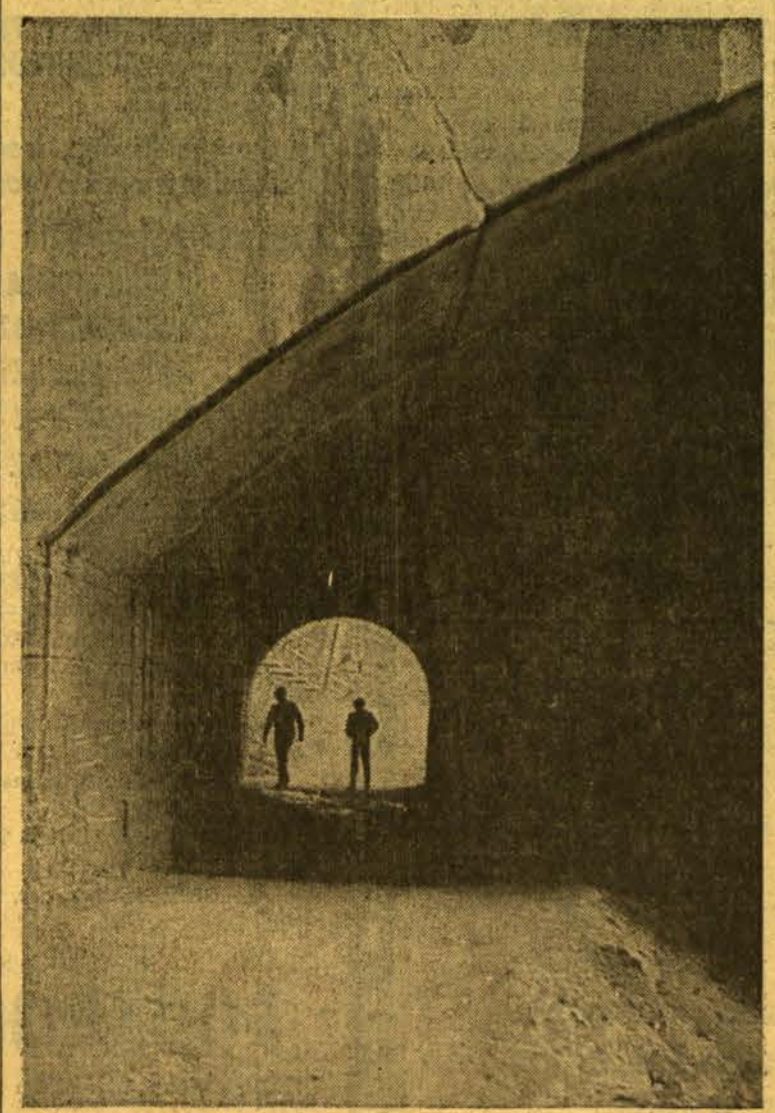
Bet „Kareivis Čonkinas“ nebuvo ta „self - destruktyvi“ medžiaga, kurią amerikiečiai žino iš „Mission impossible“ televizijinių laidų. „Kareivis Čonkinas“ pateko Paryžium. Dabar jis išėina keliauti po pasaulį dailiai apipavidalintoje YMCA laidoje, ir jau ties jo puslapiais susitelkia vertėjai, kurie įstums tą sovietinį kareivį į pasaulines kalbas, pasaulinės auditorijos dėmesiai. V. N.

Voinovičius tuo tarpu gyvena Sovietinėje žemėje. Koks bus to narsaus autoriaus likimas? Koks nebūtų, turėsime naują sovietinės literatūros epizodą: gabiausieji, atviriausieji ir žudomi nežūsta!

O romano turinys toks: Pirmosios karo dienos. Į kolūkinį kaimą „Raudonasis kaimas“ nusileidžia mažas, vienvietis lėktuvelis. Sugedo motoras. Lėktuvų dalinys už keliolikos kilometrų. Tada lėktuvelis palieka javų lauką

ir lėktuvui saugoti palieka kareivį Čonkiną, kuris tame dalinyje buvo maisto išvežiojamas manevrų metu. Čonkinas buvo vienišas „raitelis“ aviacijos dalinyje. Kadangi dalinys čia manevravo jau ilgesnį laiką, Čonkinas įsitaisė „Raudonajame kaime“ palankią merginą. Ji buvo jo meilužė. Čonkinas tad patenkintas, kad jam teko saugoti sugedusį lėktuvą javų lauke, prie kaimo, kur gyvena jo meilužė. Sužinoję, kad prasidėjo karo

veiksmas, kolūkiečiai susirinko prie kolūkio kontoros gauti informacijų, ir kolūkio partorgas (kompartijos reikalų lokalinis tvarkytojas) skambina rajono partorgui: ką sakyti žmonėms? Bet rajono partorgas tuo pat reikalui skambina srities partorgui... Taip pasiteiravimų maratonas siekia sostinę. Pagaliau komandos keliu gaunama instrukcija: išvaikyti žmones, nes savavališkas susirinkimas reiškia anarchi-

Algimantas Kezytis, S. J.

Tunelis

II garofo M. K. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

(Nusilei į 4 pusl.)

M. K. Čiurlionio minėjimai Chicagoje

M. K. Čiurlionio minėjimai savo esmėje turi susidurimą su viena nelengva problema. Turime reikalą su giliai išlavintu muziku, palikusių daugelį fortepijono miniatiūrų ir dvi simfonines poetas, kurios to laiko Lietuvos muzikos literatūrai buvo kažkuo nepaprastu, toli prasikišančiu virš tada egzistuojančio ir galimo muzikinės kūrybos lygio. Pasaulinės muzikos literatūros atžvilgiu tačiau M. K. Čiurlionio muzika pasilieka kiek lokaliai, neprovinciališkai kultūringo lygio, bet ryškiai originalumo neturintį reiškinį. Jo tapyba, kurioje jis buvo, galėtume tarti — pusiau savamokslis, priešingai, rodo tokio savitumo, kuris, supras tas ar nesupras tas, pripažintas ar nepripažintas, vis vien stebina savo intensyvumu.

M. K. Čiurlionio minėjimas, paremtas vien jo tapyba, sudarė problemą dėl to, kad vienintelis būdas yra — paskaita ir jo paveikslų — skaidrių eilė. Muzikinis minėjimas reikalauja arba sudaryti programą iš fortepijono miniatiūrų, arba atlikti, natūroje ar užkorduotas, vieną ar abi iš jo simfoninių poemų. Tai irgi veda prie nusidėvėjimo ir pasikartojimo.

„Margučio“ Chicagoje Jaunimo centre spalio 12 d. surengtas ir D. Lapinsko surengtas minėjimas pasirinko kitokį kelią. Buvo siekiama spektaklio. Kun. St. Ylos paskaita, davusi ne tapytojo akimis žvelgiant, M. Čiurlionio tapybos tautinių versnių iškūnijimo apžvalgą ir savas išvadas, sudarė pirmąją dalį. Antroji dalis prasidėjo iš užkorduotos ištraukos iš simf. poemos „Jūra“; ji buvo gerai parinkta, skambė puošniai orkestruota; sakykime, daugiau žadanti, negu telkia šio stambaus kūrinio visumą; šis simfoninis fragmentas sudarė pagrindą harmoningai choreografo tautiškam baletui solistės V. Karosaitės šokių scenai, kurioje klasikinio baletu technika jungėsi su išraiškos šokių turiniu. Tolimesnėje programos eigoje buvo įtraukta solistė, mezo sopranas Elena Blandytė, kurios žanrinis balsas tembras ir dainavimo būdas gerai tiko atliktoms liaudies melodijoms. Tam reikalui D. Lapinsko buvo panaudotas M. K. Čiurlionio paliktas mažos preliudijėlės fortepijoniui liaudies dainų temomis, parašytos skoningai ir mokamai, bet šiaip jau nesuteikiančios pianistinio įdomumo ar originalumo. D. Lapinsko jos buvo aranžuotos solo balsui su fortepijono pritarimu, panaudojant gan įvairius būdus: solistei duodant pačią dainos melodiją, ar tai niūniuojant ar dainuojant tekstus; kitur solistė perimdavo antraeilį balsą, forte-

VLADAS JAKUBENAS

pijoniui skambinant melodija, arba įsiterpdavo atskiromis frazėmis ar šauksmais prie pusiau už scenos skambančio fortepijono solo. Tuo būdu gausiausiai buvo pasinaudota „Bėkit bėrliai“ dainoje, kuri šiaip yra efektingiausia ir žinomiausia kaip variacijų formos fortepijono kūrinėlis.

E. Blandytė padainavo dar šias, panašias būdais aranžuotas liaudies dainas: „Ar vėjai pūtė?“, „Oi, giria, giria“, „Oi, mergyte kur buvai“, „Išėjo mergaitė“. Protarpiais buvo įterptos deklamacijos, kartais sujungtos įvairia režisūra ar šviesos efektais, kartais palydimos švelnios M. K. Čiurlionio fortepijono preliudijų muzikos iš užkulisiu.

Jos susidėjo iš K. Bradūno, J. Vaitūnaitės, J. Degutytės, H. Radausko eilėraščių, o kai kur iš S. Čiurlionienės raštų ištraukų ir paties Čiurlionio apybraižų bei laiškų, pristatytų įvairia, įdomia režisūra, sujungiant viską su atitinkamomis M. K. Čiurlionio paveikslų skaidrėmis ir impresionistiniais šviesos efektais. Deklamatoriais buvo J. Kelečius ir Laima Rastenytė-Lapinskienė. Pastaroji turi gražią scenišką išvaizdą, su itin gracinga, bet kiek monotoniškai kartojama ištiestu rankų figūra. Nors šiuo atveju prie deklamuojamų eilėraščių temos ištiestu rankų pozicijos prasmingai derinasi. Šiaip gabiai artistei gal tik reikėtų truputį pasistengti, kad kiekvienas žodis būtų lengviau klausytojo pagaunamas. Jos partnerio J. Kelečiaus tiek balsas, tiek kalbos ritmas salę pasiekė labai aiškiai.

„Margučio“ minėjimas sudarė spalvingą spektaklį. D. Lapinsko sukurtas, sakykime, „beveik iš nieko“, su skoninga, nors nebūtinai M. K. Čiurlionio tipinga muzikine dalimi.

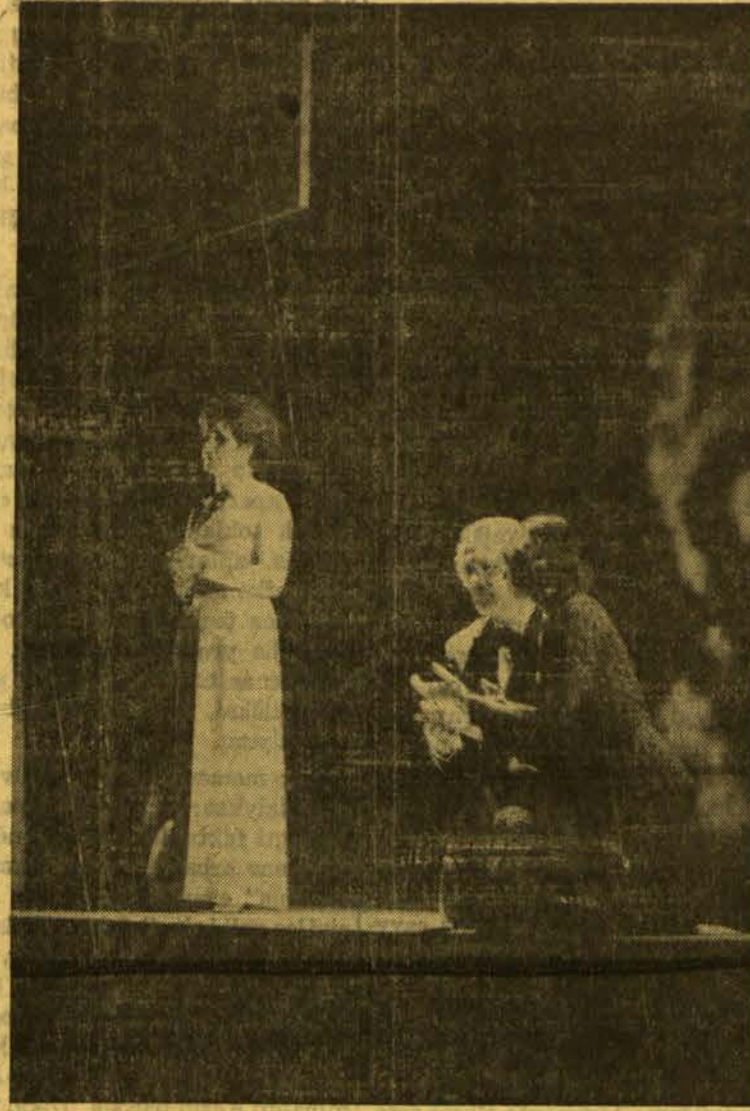
Ta proga norisi prisiminti neseniai (rugsėjo 26 d.) Chicagoje miesto centre „Museum of Contemporary Art“ patalpoje su dailininko K. Varnelio talka paties muziejaus suruoštą M. K. Čiurlionio minėjimą, į kurį iš Clevelando buvo atkviestas pianistas Andrius Kuprevičius. Jo ten gražia anglų kalba nuskambėjusio įvado pagrindinė mintis buvo ta, kad M. K. Čiurlionis buvo pirmoji eilė muzikas, kuris tuolaikiniame muzikos technikoje neradęs tinkamų priemonių savo titaniškoms idėjoms išreikšti, o suradęs jas tik tapyboje. A. Kuprevičius vėliau puikiai atlikimu pateikė visą eilę M. K. Čiurlionio preliudų, padalinęs juos į

grupes (su paaiškinimais), kurios priklausė prie ankstyvesnio, Fr. Chopinui ir Skriabinui artimo stiliaus, ir kurios atstovavo M. K. Čiurlionio vėlesniam sąlyčiui Leipzige su kiek naujesnėmis srovėmis. Beveik visuose šiuose kūriniuose M. K. Čiurlionis buvo parodytas, kaip švelnus, melancholiškas lyrikas; jo fortepijono kūrybiniam lobyne pasitaikantieji demoniško originalumo „blykstelėjimai“ nebuvo įtraukti. Kiek nuvalkiotas, dažnai girdimas, šopeniškai saloninis „Noktiurnas“ buvo pasikambintas nepaprastu žavingumu, prašokančiu šio kūrinio vėlyvė.

Po to būta įdomaus įspūdžio: sekė eilė M. K. Čiurlionio skaidrių su kiek blankokais šio muziejaus kuratoriaus Ira Licht komentaris. Sužavėtas tikrai puikiu A. Kuprevičiaus skambinimu, buvau vis dėlto parblokštas drastiško kontrasto, išvydęs titanišką, begalinio įvairumo, užbaigtumo ir originalumo M. K. Čiurlionio paveikslų fantaziją, atveriančią kažkokį pasakišką, begalinį horizontų pasaulį. Tik ką girdėti poetingi jo muzikos garsai kažkaip nublanko, užsimiršo...

Po minėjimo paklausia A. Kuprevičiaus, kodėl nebuvu įtraukti kai kurie ryškiai originalūs „blykstelėjimai“. Jo atsakymas buvo: mano minėtus kūrinius jis pažįstas, bet jų ne laikas tipingais. Jam Čiurlionis savo muzikos pagrinduose melancholiškas lyrikas; didingumo, genialaus mosto ieškotina jo tapyboje. Šio straipsnio autorius būtų kiek kitokios nuomonės: fortepijono programą, susidedančią vien iš aukšto originalumo „blykstelėjimų“ vargu ar galima sudaryti, nebent 10-15 min. ilgio, tačiau to elemento gausioje M. K. Čiurlionio fortepijono kūryboje turi būti įskaitoma ir jo tam tikra dozė turi būti prijungtama prie bendro melancholiškai lyrinio M. K. Čiurlionio fortepijono muzikos pagrindo.

„Margučio“ minėjime, panaudojus vokalinę solistę ir deklamatorius, šis klausimas muzikinėje plotmėje visai atpuolė. Būvo siekiama ir, sakykime, gražiai pasiekti Čiurlioniškai nuspalvintą kombinuoto spektaklio. M. K. Čiurlionio minėjimai, kaip ir pats Čiurlionis, yra kompleksiškas reikalas. Užtat yra natūralus ir teigiamas reiškinys, kad tie minėjimai turi kiekvienas kitokią veidą. „Margučio“ suruoštasis paliks gražiu atsiminimu iš sukaktuvių M. K. Čiurlionio metų.

Finalinis momentas M. K. Čiurlionio minėjime, Jaunimo centre, Chicagoje. Iš kairės į dešinę: solistė Elena Blandytė, aktoriai — Jonas Kelečius ir Laima Rastenytė-Lapinskienė. Nuotrauka V. Noreikos

SOVIETINIS DON KICHOTAS

(Atkelta iš 3 pusl.)

ja. Kolūkiečių minia brutaliai išvaikoma. Žmonės apkaltinami anarchinėmis nuotakomis ir sukilėliškais tendencijomis prieš režimą. Po pusvalandžio komandos keliu nuo pat sostinės atėnais įsakymas: sušaukti žmones į masinius mitingus, šlovingajai partijai vadovaujant, ir raginti kovai su įsiveržėliais!

Vienas iš žmonių išvaikytojų, partorgo padėjėjas, ir klausia: „Kodėl pirma žmones išvaikėm, o dabar suvarome?“ Jam liepiama žmonėms paaiškinti: „Pirma išvaikėme, norėdami parengti žmonėms vietą kitam mitingui!“

Kolūkiečių partorgo visiškai menkystė partorgo šešėlyje, kaip visad, kebliam reikalui užpuolus (taip būdavo per revuizijas), geria ir baimė skandina degtinėje. Tuo tarpu kareivis Conkinas laimingas, kad niekas jo netrukdo, eina sargybą prie lėktuvo ir džiaugiasi laimės valandomis, su laukęs savo meilužės. Bet meilužė turėjo karvę, ši karvutė, pajutusi laisvę, nuėjo į kolūkiečių sandėlininko daržą ir apetingai nuskaubė „pukus“ augalus. Sandėlininkas, mat, buvo išradėjas — mėvo Moisiejus Solomonovič Stalinas. Nei vienas iš enkavedistų nedrįso į sumintųjų ir tardomųjų blanką įrašyti Stalino pavardę. Tad batišuvys gyveno nesuimtas.

Gavęs laišką apie kareivio Conkino sukilimą, enkavedė kapitonas pasiuntė į sukilimo vietą višus enkavedė darbuotojus, pats likęs prie telefono. Dabar kapitonas buvo laimingas; vos tik gavė telegramą apie diversantus, tuojau pat tokius ir suėmė.

Enkavedė darbuotojų būrelis įsiveržė į kaimą ir sukėlė žmonėse paniką. Kiekvienas suprato, kad tai nauja suėmimų ir trėmimų banga. Bet enkavedistai neapskaičiavo, kad kareivis Conkinas, ištikimai įsikaitęs į karo sargybos statutą, enkavedistus paskaitė kenkėjais, norinčiais atimti iš jo lėktuvą. Jis vykusiai pagavo juos ant savo šautuvo „maumonėlio“, nuginklusius enkavedistus kaustė baimė prieš Conkino grąšimus, galvoję, kad dabar čia esanti jau karinių pajėgų valdžia.

Negaudamas žinių, enkavedė kapitonas prisiskambino prie kolūkiečių pirmininko, kuris, įvykių įbaimintas, buvo jau visiškai girtas. Išgąsdintas kapitonus girtas kolūkiečių pirmininkas nūvypaliojo, kad dabar čia viską valdo „Conkinas su savo boba“. Klausomumas buvo blogas, ir kapitonas išgirdo ne „boba“, bet „banda“. Tai buvo baisus pranešimas.

Kapitonas užliarmavo „kur reikia“. Jau visur skardėjo žinia, kad vokiečių parašutintinkų dalinys, nusileidęs prie „Raudonojo kaimo“, susidėjęs su vietiniais bandomis, terorizuoja apylinkę, grasina frontui partizaniniais veiksmais. Jau stambūs „centrai“ įsijungė į darbą. Iš fronto atskiriamas stambus dalinys ir skubos keliu siunčiamas „užtikrinti fronto saugumą, sutriuškinti hitlerinius parašutintinkus ir išgamas diversantus“...

Kai kur autorius praranda savo neutralumo pozicijas. Kalbėdamas apie enkavedė kapitoną, jis pristato enkavedistą kaip žmogų, kuris „pagal savo sugebėjimą kenkė sau ir visuomenei“. „Kareivis Conkinas“ parašytas taip aštriai, taip itaigi, taip efektingai, sujungęs aštrią mūdą su rėžiančia pašaipa, kad autorius, išmestas iš Sovietinių rašytojų sąjungos, dabar gali tikėtis pasaulinės literatūros garbės.

Kareivis Conkinas, nieko to nežinodamas, vienoj rankoj laikydamas šautuvą, kitoj karinės sargybos statutą, laukia savo viršininko, kuris, vienintelis gali atleisti jį nuo sargybos prie lėktuvėlio pareigų.

Atpasakojant tokį groteskinį romano turinį, neminėta veikėjo vardų, pavardžių, kas tikrai apsunktinų skaitymą: netenka sustoti ir ties detalėmis, kurios abstrudiškai komiškos, ties dialogais, kurie žargonizuoti ir sudaro sunkų galvosūkių vertėjams.

Dėl tokio veikalo verta būti išmestam iš Sovietinių rašytojų sąjungos. V. N. Voinovičius atrado tą žanrą, kuris žudo karikatūrišką tikrovę tos teorijos karikatūrinimu. Rusams tas žanras nėra naujovė, caro laikais tai buvo Gogolio, Saltyko — Šcedrino veikalai. Sovietinio režimo metu visai persekiojamas M. Zosčenka.

Savo panoramos pločiu ir bendrojo idiotizmo viešpatija V. N. Voinovičius šiek tiek primena prosenelį Serwantesą. Don Kichotas veikia sveiku žmonių pasaulyje. Aplink kareivį Conkiną taip pat visi sveiki žmonės, kiekvienas pilnas itin ryškių egoistinių rūpesčių, turis savo logiškus siekius. Tikrai bendra atmosfera, tas veiksmo susidėrinimas su santvarkos ypatybėmis, viską paverčia ilgu anekdotu, arba anekdotų lavina.

Kai kur autorius praranda savo neutralumo pozicijas. Kalbėdamas apie enkavedė kapitoną, jis pristato enkavedistą kaip žmogų, kuris „pagal savo sugebėjimą kenkė sau ir visuomenei“. „Kareivis Conkinas“ parašytas taip aštriai, taip itaigi, taip efektingai, sujungęs aštrią mūdą su rėžiančia pašaipa, kad autorius, išmestas iš Sovietinių rašytojų sąjungos, dabar gali tikėtis pasaulinės literatūros garbės.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisyimas
2646 W. 69th Street Tel. RE 7-1941

PODAROGIFTS, INC.
DABAR KAIP TIK LAIKAS SIŪSTI DOVANAS
KALĖDOMS
savo giminėms Lietuvoje ir USSR.
MOTOCIKLUS, SILDYTVUVUS, SKALBIMO MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, FOTO KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS.
Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus
Didžiulis Automobilių Pasirinkimas, pavyzdžiui:
MOSKVICH 412 IE
MOSKVICH 427 IE — Station Wagon
ZHIGULI VAZ 2101
ZHIGULI VAZ 2102 — Station Wagon
ZHIGULI VAZ 2103
ZAPOROZHETS 968 AE

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELE firma Amerikoje, siūnianti DOVANINIUS CERTIFIKATUS per VNESDPOSTYTORGĄ be jokio tarpininkų, bankų, etc.
PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELE firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNESHPOSTYTORGU.
Klijentų patogumui užsakymus priima šios su mumis bendradarbiaujančios firmos:
Cosmos Parcel Express Corp., 488 Madison Ave., New York, N.Y. 10022
Package Express and Travel Agency, 1776 E'way, New York, N.Y. 10019
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
arba mūsų pagrindinė kontora:
PODAROGIFTS, INC.
240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės), NEW YORK, N.Y. 10001 — TEL.: (212) 685-4537
Atidaryta šeštadieniais iki 5 P.M.

Seną 1913 metų nuotrauką iš M. K. Čiurlionio tėviskės — Druskininkų. Iš kairės į dešinę pirmoje eilėje P. Bytautas, Eugenija Paškevičaitė, Ištėkėjusi Čiurlionytė ir dukrelė Sofija, p. Čiurlionytė, Jadvyga Čiurlionytė, Antanas Valionis; antroje eilėje: p. Čiurlionienė, p. Vallionienė, Janina Kairiūkštytė, gen. Augustas Paškevičius, M. D. Šumskis, klebonas kun. Vincas Natkevičius, Ojektienė (iš Maskvos), Elzbieta Belkauskienė (iš Amerikos); trečioje eilėje: kun. E. Paukštas (Maskvos universiteto kapelionas), Juozas Vainoras, kun. dr. Pijus Bielskis, p. Skripka, Eugenija Paškevičaitė, V. Ambrazevičius, inž. K. Kairiūkštis. (iš Br. Kvickio archyvo)

Kultūrinė kronika

Vyskupo Paltaroko šimtmetis

Šįmet, spalio 22 d., sueina 100 metų nuo gimimo vieno iš labiausiai pasižymėjusių nepriklausomos Lietuvos vyskupų: Kazimiero Paltaroko. Tai buvo plataus išsilavinimo sociologas, didelio masto visuomenininkas, ryžtingas kovotojas dėl žmogaus teisių valstybiniame ir visuomeniniame gyvenime, sumanus diplomatas, talentingas plunksnos žmogus, pasižymėjęs pedagogas, daugelio veikalų autorius.

Buvo gimes Gailionių k., Linkuvos par., Šiaulių apskr. Mokėsi Mintaujoje, Kauno kun. seminarijoje, Petrapilio akademijoje. Kunigū įšventintas 1902 m. Už disertaciją apie žmogaus sielos kilmę gavo daktaro laipsnį. Kapeilonavo Liepojos gimn., darbavosi Survilaišky, nuo 1911 m. profesoriavo Kauno kun. seminarijoje, tapdamas jos inspektoriumi ir Lietuvos universiteto pastoralinės teol. profesoriumi. 1926 m. konsekruotas vyskupu 1926 m. valdyti naujai įsteigtą Panevėžio vyskupiją. Joje ypač gerai sutvarkė organizacijų veikimą, globodamas uždraustus viešai veikti ateitininkus. Jo ganytojiškieji laišukai turėjo stiprų socialinį atspalvį, nes to

srityje jis turėjo platų išsilavinimą, buvo parašęs ir veikalą Socialinis klausimas. Sovietų okupacijos metu vienu laiku buvo pasilikęs vienintelis vyskupas Lietuvoje. Nuo 1949 m. buvo išrinktas vadovauti ir Vilniaus arkivyskupijai. Labai daug turėjo nukentėti nuo okupantų, bet išlaviravo, kartais besislapstydamas, išlikęs neišvežtas ar nenukankintas.

Turėjo didelį pasitikėjimą ir autoritetą Lietuvos inteligentų ir kituose sluoksniuose. Mirė 1958 m. sausio 3 d. būdamas 82 m. amžiaus. Yra palikęs gausiai veikalų. Jo tikiškos vadovėliai išleido daugeliu laidų, pasiekė milijoninį tiražą. Parašė Sakyklai vadovu, Visuomeninis kunigo veikimas, Tikišbinis vaikų auklėjimas, Seksualinis jaunuomenės švietimas, Priešmokyklinis vaikų auklėjimas, Tikišba ir politika ir daug kitų.

Lietuvių kat. mokslo akademijos Chicago's židinis sekmadienį, spalio 19 d., 1 v.p.p. Jaunimo centre ruošia vysk. Paltaroko šimtmečio minėjimą. Paskaita skaitys kun. dr. J. Prunskis. Visi kviečiami.

DIDELIS DĖMESYS LIETUVIŲ DALININKIŲ PARODAI AMERIKIEČIŲ GALERIJOJE

Paprastai savose pastogėse vykstančioms mūsų dailininkų parodomis tiek visuomenė, tiek spauda dėmesio nepagaali. Geriems mūsų dailininkams taipgi visa širdimi linkima ir platesnis pasisekimo, išėjimo ir už lietuviškosios visuomenės ribų, ypač jeigu tas išėjimas vis tiek yra ribamas su lietuviškuoju reikalu, su lietuviškojo dailės gyvenimo reprezentacija amerikiečių, kanadiečių ar aplamai kitataučių akyse. O tokiu pasivaikščiøjimu, sąsytume, "po užsienį" pasitaiko jau neretai. Tik tokius atvejus mes patys kažkaip mažiau pastebime. Arba jau pastebime, kada amerikiečių spauda ima apie įvyki plačiau rašyti. Gal čia kalbės aplamai mūsų nerangumas peržengti ne savo namų slenkstį, gal kalta ir pačių dailininkų per didelis kuklumas, kur reikiant neinformuojant ir nepristatant įvyki reklamuojančios ir ji aptariančios medžiagos.

Visu čia suminėtu atveju geru pavyzdžiu galėtų būti ir lietuvių

dailininkų čikagško kolektyvo paroda, vykusi kaimyniniame Gary mieste, Gary Artists League patalpose, visą rugsėjo mėnesį. Paroda mūsų spaudoje praėjo kone beveik neigirdomis, kai tuo tarpu vietos dienraštis The Post-Tribune jai skyrė ypatingą dėmesį. Rugsėjo 21 d. laikraščio laidoje parodą plačiai aptaria laikraščio dailės kritikas John Forwalter, jai skiriant visą dienraščio sekmadieninės laidos puslapį. Aprašas pajavirintas dar su septyniomis parodos darbų ir dailininkų nuotraukomis. Parodos recenzijai uždėta net triguba antrašė: "Lithuanian - American women artists". "Get season off to super start"; "Professional, imaginative".

Tai buvo tikrai ne eilinis Chicagoje gražiai veikiančios Lietuvos dailininkų sąjungos pasirodymas amerikiečiams. Parodoje įvairia technika atliktus savo darbus buvo išstaciūsus: Raminta Lapšienė, Janina Marks, Janina Kinkienė, Vanda Balukienė, Dalia Ancevičienė, Aleksandra Bodnar, Magdalena Stankūnienė, Regina Jautokaitė, Dalia Alek-

nienė, Marija Ambrozaitienė, Andronė Ambrozaitytė, Irena Mitkutė, Jūratė Okura, Zita So-deikienė, Danguolė Stončiūtė, Ada Sutkuviienė ir Giedrė Zumbakienė.

Visu jų parodoje išstatytus darbus labai sažiningai analizuoja The Post-Tribune dailės kritikas John Forwalter, visoms dailininkėms pripažindamas gera profesionalų lygį. Pavyzdžiai kalbėdamas apie Magdalenos Stankūnienės kūrybą, recenzentas dailininkė laiko labai patėgia spalvose ir formose. Išvardina kelis jos darbus, kurie tiktu dideliu kambariu papuošimui, atkreipia dėmesį į jos medžio raižinius ir daro išvadą, kad dailininkė galėtų būti puiki "muralistė"; jaunosios Andronės Ambrozaitytės darbus laiko tiesiog fantastiškais ir oranšauja jai pasakišką karjerą, jeigu tik ankstybas pasisekimas jos "nepagadins". Žiūrėdamas į subtilius Danguolės Stončiūtės nuspalvintus piešinius, recenzentas tiesiog stebisi, kaip dailininkė įstengia išgauti tiek daug iš tos pačios spalvos, ir t. t. ir t. t.

Iš viso to reikia daryti išvadą, kad ši mūsų dailininkų paroda buvo tikrai reprezentacinė, gerai atrinkta, aukščiau bet kokio mėgėjiškumo.

JAUNIMO KONGRESO IR ČIURLIONIO TEMOS JAUNIMO CENTRO KAVINĖJ

Ateinančio savaitgalio Jaunimo centro kavinėje Chicagoje penktadienį (spalio 24 d.) kultūrinė vakaronė skirta Jaunimo kongreso temai, kalbantys su ateinančio kongreso organizatoriams. Pradžią 7 val. 30 min. vak.

O šeštadienį (spalio 25 d.) 5 val. vak. toje pačioje kavinėje bus demonstruojama muzikinių ir vizualinių būdų čiurlioniškoji jubiliejinų metų tema "Čiurlionis dangiško sferų harmonijoje". Multi media formoj Teresės ir Jono Bogutų čia yra pateiktas Čiurlionio kūrybos labai pagau-nantį interpretacija, susisiekianti su šiuo dienų astronautiniu amžiumi. Visi kviečiami.

ČAPKAUSKIENĖS RECITALIS CARNegie HALL, NEW YORKE

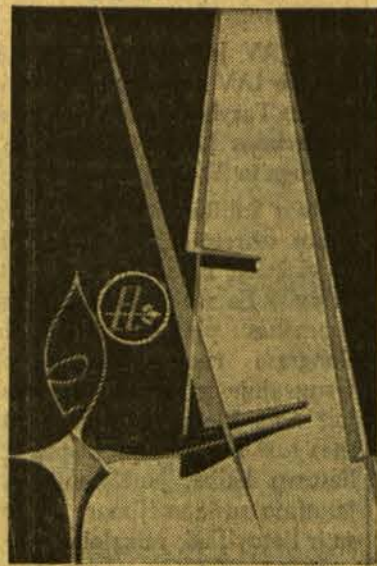
Didžiosioms mūsų kolonijoms jau gerai žinoma solistė Gina Čapkauskienė šiuo metu intensyviai rengiasi savo koncertui, ne eiliniam pasirodymui Carnegie Recital Hall, New Yorke. Recitalu rūpinasi koncertų agentas Norman J. Seaman. Solistė koncerto programon yra įtraukusi ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Akompanuos taipgi lietuvis — Saulius Čibas. Recitalis įvyks lapkričio 30 d.

GILESNE SUSIKAUPIMO PRASMĖ

Prie Notre Dame universiteto veikianči Fides leidykla išleido B. Haering knyga "Prayer, The Integration of Faith and Life" (1975 m., 145 psl., \$5.95). Veikale stengiamasi išryškinti gilesnės maldos susikaupimo prasmę, tariant: "Maldai tai džiaugsmingas priėmimas didžiausios gyvenimo dovanos, Viešpaties draugystės, ir už tai skyrimas savęs Dievui savo tarnyba artimui". Čia maldos dvasia jungiama su egzistencine sinteze tarp asmeninio atsivertimo ir įsijungimo į socialinį, kultūrinį, politinį, bažnytinį atsinaujinimą. Skelbiama: "Jėgus mes Kristaus ieškome sime tabernakulyje ir bėgsime prie Jo tik todėl, kad mums nepatinka būti su žmonėmis, mes Jo ten nerasime". "Ne Dievas slepiasi nuo aroganto, o pati žmogaus arogancija padaro jį negalinčiu atrasti Dievą".

Autorius gausiai remiasi šv. Raštu. Veikalo kryptis gera, tik autorius daug kur pereina į senovę. J. Pr.

Nauji leidiniai

Encyclopaedia Lituanica aplankas, pieštas dail. Telesforo Valiaus.

• ENCYCLOPEDIA LITUANICA. N - R Volume IV. Edited by Simas Sužiedėlis and Juozas Jakštas, Ph. D. Editorial Assistants Rita Kapočius and Mykolas Drunga. Published by Juozas Kapočius. Copyright 1975 by Juozas Kapočius. All rights reserved. Printed in the United States of America. Encyclopaedia Lituanica, 395 West Broadway, So. Boston, Mass, 02127. Library of Congress Catalog Card Number 74-114275.

Kaip matome, pradžioje beveik sunkiai įtikimas užmojis, savo realizavimo kelyje jau persivėrė į antrąją pusę — iš užplaukusių šesų Encyclopaedia Lituanica tomų jau išleisti keturi, Beliko tik du. Ir jau nėra abejonės, kad išėjimoje išleista Lietuvių Encyclopaedia (36 tomai) ir anglišką Encyclopaedia Lituanica (6 tomai) bus patys stipriausi paminkliniai stulpai, liudijantys ateities kartoms kūrybingos lietuvių išsilavinimo būvimo dvidešimto amžiuje. Ir tai kone stebuklo padaryta. O daroma vieno Juozo Kapočiaus ir tų kelių užsi-spyrusių ir pasišventusių dirbančių redaktorių. Normaliose, valstybinės apimtės sąlygose prie tokio darbo sėdėtų dešimtys gerai apmokamų žmonių, kai tuo tarpu išsilavinimo sąlygose tirišią darbą kantriai stumia priekiu tik keli žmonės. Paguodai tebūna jiems čia bent maioriškoji parafrazė: "Bet jiems ateinantys metai", kai apie įsitrauniusias šandienines išsilavinimo tarpusavio "kovas" nebūs likę nė ženklo, o abi enciklopedijos vis trykš ir trykš neišsenkančių šaltinių gaivumu.

Naujasis — ketvirtas Encyclopaedia Lituanica tomas yra 572 d'elio formato, dviem skiltimis surinktu puslapiu. Tai N, O, P ir R raidžių lituanistiniai lobiai. Tik žvilgtelėjus, štai jau matome mūsų literatūros, dailės, istorijos, muzikos, įvairių mokslų ir visuomeninio gyvenimo pavardes, faktus, vietoves, nuotraukas, veidus, aprašus: Nadruva, Nagius, Nagys, Narbutas, National Anthem, National Costumes, Naugardukas, J. Naujalis, Naujoji Romuva, Navigation, Nazi Trial, Nemėnėnė, Nemunas, Neris, Nevėžis, Notanga, Nyka - Niliūnas, Ogniskis, Ope-ra, K. Ostrauskas, Pacas, K. Pakštas, Palanga, Paltarokas, Panevėžys, Pažaislis, Periodicals, Perkūnas, Petkevičius, Petrauskas, Pet-ravičius, Philosophy, Pietaris, Pieža, Pilėnai, Pilka, Pilviškiai, Pittsburgh, Plateliai, Plater, Plungė, Polonization, Popula-tion, Poška, Postal Service, Press Ban, Printing, Protestants, Prus-sians, Punksas, Purėnas, Puzinas, Radauskas, Radvilas, Rambynas, Ramonas, Raseiniai, V. Ratas, Raštikis, Raudonė, Razma, Red Cross, Reformation, Refugees, Reinsy, Religion, Renaissance, Resistance, Revolt, Roman Catho-lics, Rokiškis, Romanticism, Rū-dinkai, Ruhig, Rumiškės, Rūpin-tojėlis, Russification ir kt.

• PASAULIO LIETUVIS. 1975 m. rugsėjo mėn. Nr. 16. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Redaguoja Stasys Barzdukas, 18308 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119. Administruoja Stasys Džiugas, 7240 S. Mozart St., Chicago, Ill. 60629. Metinė numerata 3 dol.

Siame numeryje: apie politiką ir moralę po Helsinkio konferen-cijos, Bronio Railos svajonės apie gerą lietuvių kalbą, Pasaulio Lie-tuvių Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos veik-lo valstybinės apimtės sąlygose prie tokio darbo sėdėtų dešimtys gerai apmokamų žmonių, kai tuo tarpu išsilavinimo sąlygose tirišią darbą kantriai stumia priekiu tik keli žmonės. Paguodai tebūna jiems čia bent maioriškoji parafrazė: "Bet jiems ateinantys metai", kai apie įsitrauniusias šandienines išsilavinimo tarpusavio "kovas" nebūs likę nė ženklo, o abi enciklopedijos vis trykš ir trykš neišsenkančių šaltinių gaivumu.

• AKIRACIAI, 1975 m. rug-sėjo mėn., Nr. 8. Atviro žodžio mėnraštis. Redaguoja redakcinis kolektyvas. Administruoja K. Avižienis. Redakcijos ir administ-racijos adresas: 6821 S. Maple-wood Ave, Chicago, Ill. 60629. Metinė 10 numerių numerata 6 dol.

Naujame numeryje: Encyclo-paedia Britannica — interna'o-nalumo mitas, pokalbis su daili-ninku Algirdu Kurausku apie pa-skirtį kalbėti gyviems žmonėms ir kt.

ATVYKITE PAILSETI

Į Hot Springs National Park karštų mineralinių šaltinių kurortą. Nors oras čia visą metų švelnus, bet ypatingai gražiu dienu būna spal. ir lapkr. mėn. pradžioje. Pasimaudę ir palaičioje po kalnelius, pasijusite kaip iš naujo atgimę. Jonas ir Gintaras Aukštuoliai su liet. sveitintumu jus globos savame BIRCH MOTEL, 635 Quachita Av., Hot Springs, Arkansas 71901

Pora valandų su Alg. Landsbergiu

(Atkelta iš 2 psl.)

rute Pūkelevičiute, Liūne Su-tema, Julija Svabaite, kurie Det-roite po kartą ar po du viešėjo, iki šiol, Dievui dėkui, klausytojų dar jiems užtenka. Ne šimtais, o dešimtimis. Pačių imliausių, su-prantančių, elito. Ir gerai, kad tik dešimtimis, nes kai šimtais, tai vėl būtų piknikas, ne literatūros vakaras.

Kadgi dažnesni tokie vakarai

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS, ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS NAUJOS — NAUDOTOS Nuomoja, Parduoda, Taiso Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas 5610 S. Pulaski Rd., Chicago Phone — 581-4111

čia būtų! Kad nors tris kart me-tuose, arba bent po vieną rudenį ir pavasarį. 1975. X. 7

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug autapysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street Tel. Prospect 6-8998 Chicago, Illinois, 60629

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją, greičiau, pigiau, geriau. Siūlome aukštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALEDINIS 1975

3 metrai puiki vilnonė angliška medžiaga eilutei, 2,75 m. stora crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui, arba moteriškam paltui, vyriški nalloniniai marškiniai, arba blusutė, vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, 1 vilnonė gėlėta skarelė, 2 gėlėtos nalloninės skarelės, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių, arba nalloninių kojinių, 1,80 m. crimplene medžiaga suknelėi, arba 1 sv. vilnonių megzimui siūliui, 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė, 20 angliškų cigarečių. Kaina su įskaičiuotu muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis. \$180.00

- Paruošiam specialius maisto stuntinius 1975. Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis. \$50.00
- Tam, kas pageidauja patį sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:
- 3 m. labai gera angliška kostiuminė medžiaga. \$45.00
- Stora su ornamentais crimplene medžiaga 1 m. \$ 7.00
- Crimplene medžiaga suknelėm 1 m. \$ 6.50
- Nalloninis kailis moteriškam paltui. \$33.00
- Dirbtinis mink moteriškam paltui. \$54.00
- Vilnonė žieminiam paltui medžiaga. \$38.00
- Vilnonė gėlėta skarelė. \$ 8.00
- Komplektas moteriškų nalloninių apatinių \$10.00
- Perukai, įvairių spalvų. \$30.00
- Nalloniniai marškiniai. \$ 8.00
- Vilnoniai arba Acryleno nertiniai. \$19.00
- Lietsargiai Telescopic. \$10.00

Šitos kainos yra su įskaičiuotu sovietiniu muitu. Reikia pridėti tik persiuntimo išlaidas. \$17.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiųsti.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras) 421 Hackney Road London, E.2. England Telef. 01 739 8734 arba 01 460 2592

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez. 2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083 PLENTY OF FREE PARKING SPACE

VALANDOS ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta ANTRAD. ir PENKTAD. — 9 v. ryto iki 5 v. vak. PIRMAID. ir KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 5 v. v.

7 3/4% Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

6 1/2% Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

5 1/4% Mokamas už investavimo sąskaites

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

Let me tell you about beauty in Hot Springs

Let me show you how you can discover the beauty and satisfying flow of health others enjoy at our world-famous Hot Springs thermal baths. See how the surging waters awaken a refreshing glow about you. Others will. That's beauty. That's feeling good. Besides the luxury of our private bathhouse, enjoy...

swimming, tennis, golf, riding or hiking miles of national park trails, dining and nightly entertainment.

CHICAGO OFFICE: 325-0022

Arlington HOTEL/BATHS #917

HOT SPRINGS NATIONAL PARK, ARKANSAS

Send me descriptive brochures and rates on the health and beauty aspects of Hot Springs. Include information on your full-service resort for sports.

Yes Tell Me

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

RED. EMILIJA PAKŠTAITE, 2801 W. 38TH ST., CHICAGO, ILL. 60632. Tel. (312) 927-8090

JUODOJO AUKSO PEDSAKAIS

Šio straipsnio autorius, Raimundas Sidrys, 25 m. amžiaus, susidomėjo praeitimi, rinkdamas suakmenėjimus jaunučių ateitininkų stovyklose, Dainavoje. Raimundas baigė Northwestern universitetą ir tęsė antropologijos studijas UCLA. Jis dalyvavo įvairiuose archeologijos kasinėjimuose Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Vidurinėje Amerikoje. 1975 m. jis įsigijo antropologijos Fellowship ir dėsto UCLA, kur jis baigia doktoratą. Jo įvairūs straipsniai dažnai pasirodo Amerikos spaudoje. Naujasis straipsnis, "The Mayan Calendar" pasirodė šią vasarą American Antiquity žurnale.

Red.

Tamsią naktį ir vėl išgirdome Gvatemaloje besiveržiantį marmėjimą. Klampodami priešistorinio landsafto dulkėse ir smulkiuose žvirgžduose, jutome pašlėpto ugnikalnio požeminį karštį. Mūsų kvėpavimas pasunkėjo, ir kojos pradėjo skaudėti.

Atvykom Vidurinę Ameriką archeologiniais tikslais — ieškoti obsidijaus, žvilgančio juodo stiklo, kuris susidaro, greitai atšalant ugnikalnio siliko skysčiui.

Prieš dešimt tūkstančių metų Vidurinės Amerikos indėnai naudojo aštrų obsidijų ginklams ir įrankiams. Jie tikriausiai nežinojo, kad šis juodas stiklas yra ugnikalninės kilmės. Šiais laikais, sumoderninti Gvatemalos gyventojai obsidijų vadina "rayo de sol".

Domėjomės obsidijumi, kad susektumėm ankstyvuosius Vidurinės Amerikos prekybos kelius ir giminių politinius ryšius. Kolumbas buvo sutikęs vieną indėną pirkli šitame Pietų Yukatano pakraščio prekybos kelyje ketvirtąjį savo kelionėje. Nutukęs indėnas sėdėjo po stogeliu labai dideliame laive, kurį irklavo dvidešimt penki vergai. Jo krovinys susidėjo iš obsidijaus, medvilnės audinių, druskos ir kieto žalio akmens. Visa tai buvo iškeista į kavos pupeles, kriauklių raudonus karolius, smėlį, mažus varinius kirvukus ir skambučius. Jonas Andersonas ir aš tikėjomės atrasti seną obsidijaus skaldyklą, kuriomis naudojosi senovės Maya giminės. Tikėjomės nufotografuoti, paruošti geologiską skaldyklos planą.

Postūčiai, vingiai

Kelionė į šiuos ugnikalnius buvo sunki. Kalnuose kelias buvo pakilęs į aukštybes, kad dažnai turėjom važiuoti pro debesis. Postūčiai ir vingiai buvo staigūs ir statūs. Bijojom paslysti nuo stačios uolos, nors matomumas buvo geras. Išlaukėm dvi valandas, kol darbininkai nuėmė nuo kelio daugumą skaldos.

Ivažiuojant į indėnų kaimą, seniai žiauriai į mus žiūrėjo, net griebėsi kirvukų, nepasitikėdami svetimšaliais. Užkalbintos dvi spalvingai apsirengusios indėnų Maya merginos silpnai kalbėjo ispaniškai. Jos niekad nieko ne-

buvo girdėję apie Jungtines Amerikos Valstybes.

Cia obsidijaus nebuvo, pajudėjom toliau į vakarus. Vienas indėnų vadovas užsiminė, kad yra didelės akmenų skaldos kasyklos rytus nuo El Chagol.

Po kelių dienų kelionės atsiradom nelygioje šalikelyje, per kurią buvo galima pravažiuoti tik džipu. Keturių — šešių pėdų aukščio nendrės visai uždengė šalikelį. Likusią keletos mylių kelionę tęsėme pėsčiomis, tikėdamiesi pamatyti skaldyklas dar prieš saulėlėidį.

Stiklo kalnas

Mūsų vadovas buvo senas, malonus medžiotojas. Įkopus į ugnikalnio viršų, po kojomis ėmė traškėti stiklas. Pirmą sykį pastėjau, kad tas vadovas vaikščioja basas. Jo oda buvo neįtikėtinai atspari. Saulei leidžiantis, jis atvedė mus į pakalnę; iš čia žengiau kelis žingsnius aukščiau, bet nuslydau atgal su skardžiu žvangučiu ir sudužusiais stiklo fragmentais. Nesupratau, kad mėginau kopti į tikrą stiklo kalną.

Įkopiau į artimos aukštumos viršūnę ir nustebęs pamatėu apie dešimt aukštumų, supančių slėnį. Visas šios plačios žemumos paviršius žibėjo kaip juodas stiklas. Sunkiai buvo išžiūrėti, kaip kurio darbovietės dėl ten esančių kelių pėdų storumo obsidijaus sluoksnių.

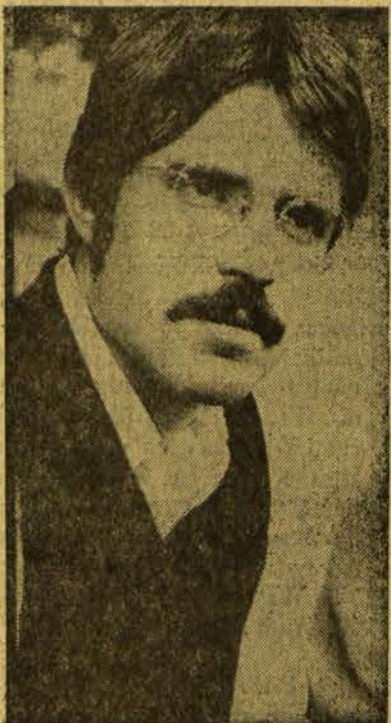
Nebuvo nei mažiausios abejonės, kad mes užtikom didžiausias obsidijaus skaldyklas, kurias naudojo senovės Maya gyventojai. Mes pirmi galėjom visa tai mokliškai aprašyti. Tai ir buvo ta vieta, iš kuriosėjo senovės Mayos giminės didžiausia eksporto prekyba jų gerbiamu juodu obsidijaus akmeniu, jų užrašuose remkarciais vadinamu "juodu ramsčiu".

Praeities metal

Sekančią dieną mes fotografavom, piešėm planus, rinkom pavyzdžius ir viską užsirašėm. Žiūrėjom į stačių krantų šurkštų landsaftą ir medžiagai apaugusias aukš-

Archeologinių kasinėjimų vadovas Raimundas Sidrys atsargiai atidengia majų kultūros keramikos fragmentus daugelio šimtų metų senumo.

Raimundas Sidrys

tumas, sunku įsivaizduoti spalvingai apsirengusius pirklius, stambius darbininkus ir igudusius obsidijaus amatininkus, kurie išvystė šią akmenų skaldyklą. Jų civilizacija dingo. Mūsų ir kitų archeologų pareiga dabar surinkti išlikusias liekanas ir jas užrašyti.

Mūsų galvos pradėjo svaigti dėl vandens stokos. Buvo vienas šaltinis, bet iš jo veržėsi pieniškai baltas skystis. Po pietų pradėjom kapstyti atgal prie sunkvežimio. Po kelių valandų sėdėjom apstulbę, bet patenkinti, prie mažos užkandinės, pamažu gerdami sodą ir valgydami bananus. Mūsų dviejų tūkstančių mylių kelionė į dviejų tūkstančių metų senumo obsidijaus skaldyklas buvo naudinga.

Raimundas Sidrys

BIBLIOTEKOJE 800,000 KNYGŲ

Vatikano bibliotekoje yra per 800,000 knygų ir net 8,000 inkunabulų (prieš 1500 m. atsiradusių). Kasdien Vatikano biblioteka naudojami apie 2,400 žmonių. Vien 1974 m. įvairių šalių pasaulio mokslininkams biblioteka padarė 600,000 mikrofilmų.

IŠ MŪSŲ VEIKLOS

— JAV Jaunimo kongreso atstovų ir JAV Lietuvių jaunimo sąjungos Tarybos narių bendras suvažiavimas įvyko Clevelande, š. m. rugsėjo 20-21 d.

Rasa Soliūnaitė, JA VIJS valdybos sekretorė pranešė apie savo viešnagę Pietų Amerikoje. Rasa vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pinigais ir talkininko Kongreso ruošoje Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Pasak jos, nors Pietų Amerikos jaunimas turi nemažai problemų su lietuvių kalba, jaučiamas gyvas jaunimo susidomėjimas Kongresu ir lietuviškais reikalais.

PLB valdybos vicepirm. jaunimo reikalams Romas Kasparas iškėlė nemažai praktiškų patarimų vykstantiems į Pietų Ameriką. Taipgi pranešė apie finansų telkimo padėtį. Bijomasi, kad dėl lėšų stokos gali tekti atsisakyti platesnės pokongresinės veiklos.

Po pietų, pakviestas Kongreso Informacijos tarybos vedėjas Romas Sakadolskis, kuris pateikė III PLJK darbo komisijų projektą. Šios komisijos veiks ir po Kongreso ir vykdys Kongreso nutarimus. Po to, suvažiavimo dalyviai pasirinko šias darbo komisijas:

1. Informacijos sklaidymas jaunimo tarpe,
2. Jaunimo bendradarbiavimas,
3. Lietuviškai nekalbančio jaunimo įjungimas į Sąjungos veiklą,
4. Išeivijos jaunimo lituanistinis auklėjimas,
5. Jaunimo politinė veikla,
6. Jaunimo sąjungos ryšiai su Lietuvių Bendruomene,
7. Jaunimo sąjungos ryšiai su jaunimo organizuotais vienetais,
8. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos centrinės institucijos.

Kanados atstovų suvažiavimas, kuriame bus gydomamos tos pačios temos, įvyks spalio 25-26 d. Toronte.

— Spalio mėn. 2 d. Northern Illinois universiteto lietuvių studentų klubas surengė "Grandies" tautinių šokių grupės koncertą. Rimantas Genčius, klubo pirmininkas ir steigėjas, rūpinosi koncerto organizavimu. Susirinko maždaug 300 universiteto studentų, profesorių, ir De Kalb apylinkės gyventojų.

— Spalio mėn. 5 d. buvo išrinkta naujoji studentų ateitininkų Chicago draugovės valdyba. Pareigas apėmė studentai Linas Rimkus, Vidā Naujalytė ir Petras Kisielius. Studentų ateitininkų sąjungos atstovų suvažiavimas bus lapkričio mėn. 1-2 d. Detroitė.

— Studentams, baigusiems kolegiją, siūlomas darbas Amerikos Balso redakcijoje Washington. Reikalingas geras lietuvių ir anglų kalbų mokėjimas ir malonus balso tembras. Dėl platesnių informacijų prašoma kreiptis:

Voice of America
Lithuanian Service Room 2427
300 Independence Ave. S.W.
Washington, D. C.

Australijos lietuvių sekretas "Dainava" Jaunimo talentų vakare Melbourne š. m. birželio mėnesyje. Iš kairės į dešinę: Aldona Juškaitė, Ramutė Juškaitė, Rito Sidlauskaitė, Angelė Tamošiūnaitė ir Birutė Prasmūnaitė. Nuotr. N. Butičius

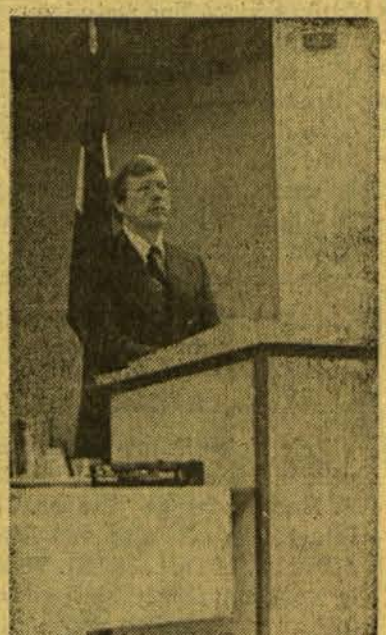

Jaunimo simpoziumas Kennebunkporte L. F. B. studijų-puolimo savaitės metu praėjusią vasarą, vertinant Antro pasaulio lietuvių jaunimo kongreso anketas. Iš kairės į dešinę studentai: Kondrotas, L. Vaitkus, L. Girmūtas, O. Vaitkus, L. Kuraitė, V. Nakas ir S. Girmūtas. Nuotr. V. Mazelis

BROLIŠKA KONFERENCIJA JAUNIMO CENTRE

Lietuvių studentų sąjungos ir Latvių studentų sąjungos iniciatyva rugsėjo mėn. 26-28 d. Chicagoje įvyko lietuvių - latvių studentų konferencija lietuviškajame Jaunimo centre. Konferencijos programa buvo įdomiai surosta ir įvairi. Buvo keliami ypač svarbūs klausimai, liečiantys lietuvių ir latvių bendradarbiavimą. Tai buvo pabrėžtinai diskutuojama studentų simpoziume ir keliama dr. Rekašius skaitoje apie dabartinę padėtį Baltijos valstybėse. Dr. Zeps, lingvistikos fakulteto pirmininkas Wisconsin universitete, taip pat skaitė įdomią informacinę paskaitą apie lietuvių ir latvių kalbų panašumus bei skirtingumus.

Aplamai kalbant, paskaitų lygis buvo nepaprastai geras. Vis dėlto konferencijoje dalyvavo labai mažas skaičius studentų. Aš esu dalyvavęs Lietuvių studentų sąjungos suvažiavimuose ir Lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimuose, kur vis buvo kalbama, kad lietuvių jaunimas turėtų sudaryti stiprius ryšius su latvių jaunimu. Pagaliau atsirado puiki proga lietuviams ir latviams susitikti ir bent susipažinti, pasida-

Laimonis Streips lietuvių-latvių studentų konferencijos dalyvius informuoja apie latvių studentų vasaros kursus.

Dr. Zenonas Rekašius kalba lietuvių-latvių studentų konferencijoje, Jaunimo centre, Chicagoje.

NAUJŲ DARBININKŲ BEIEŠKANT Pasikalbėjimas su Rimantu Genčiumi

Naujieji ateiviai lietuvių gyvuoja jau daugiau kaip dvidešimt penkerius metus. Mūsų lietuvių visuomenės vadų sąrašai lig šiol yra beveik nepasikeitę. Laikas nesustodamas žengia pirmyn, todėl ir ieškome lietuviškai veiklų naujų vadų, naujojo atžalyno. Lietuvių Bendruomenės Taryboje jau ir yra tokių jaunosios kartos atstovų. Rimantas Genčius, žurnalistikos ir "public relations" studentas Northern Illinois universitete, buvo 1973 metais išrinktas iš Lietuvių Bendruomenės Vidurvakario apygardos į JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybą atstovauti Chicago apylinkės lietuviams. Jis taipgi dirba LB Tarybos jaunimo komitete.

J. K. Kokie yra tavo užlaviniai kaip atstovo JAV LB Taryboje?

R. G. Reikia dalyvauti Tarybos sesijose, kurios yra šaukiamos Krašto valdybos iniciatyva, aktyviai reikštis apylinkės arba apygardos darbuose, dalyvauti Apygardos Tarybos narių suvažiavime, susipažinti su visom žiniom, reikalais, žodžiu — būti pilnai informuotam ir taipgi informuojančiam bendruomenę.

J. K. Ar galėtum duoti savo pareigų pavyzdį.

R. G. Kiekvienas išrinktas Tarybos narys bei Apygardų pirmininkai turi po vieną balą Taryboje — išrenkame Krašto valdybos pirmininką bei kitus pareigūnus, balsuojame dėl įvairių siūlymų, taisyklių, keitimų ir pan. Pavyzdžiui, septyni Tarybos komitetai padaro pasiūlymus, išvadas — mes turime sprendžiamąjį balsą — už ar prieš.

J. K. Kokius reikalus svarstote Jaunimo komitete?

R. G. Svarstome visus tuos reikalus, kurie liečia Amerikos lietuvių jaunimą — ypač tuos, kurie liečia kongresinius reikalus ir naujai įsteigtą JAV Lietuvių

linti idėjomis. Ljudnoka pastebė, kad mūsų studentija nepasinaudojo šia proga. Paskaitose pasirodė tik maždaug 40 jomis susidomėjusių studentų, o šokiuose dalyvavo daugiau kaip 250. Ar tai rodo, kokie mūsų studentijos pagrindiniai interesai ir rūpesčiai? Mano manymu, ši konferencija vis dėlto buvo labai prasminga, nes tai buvo pirmas žingsnis į bendrą kalbą su latvių jaunimu.

Šia proga norėčiau paminėti, kad LSS atstovai Chicagoje ypač darbščiai ir entuziastingai ruošė šį įvykį. Tai Mildos Kupcikevičiūtės, Gintauto Buroko, Rūtos Javaitės, Prano Pranckevičiaus ir Dailos Maciukevičiūtės nuopelnas, kad konferencija buvo ir sklاندžiai praėjo.

Algis Tamošiūnas

Jaunimo sąjunga.

J. K. Ar laikai JAV LB Tarybą naudingą organizacijos vienetu?

R. G. Keblus klausimas — nes bet Tarybos negalėtų veikti pati Lietuvių Bendruomenė. Taip — Taryba naudinga, beveik tiek pat reikalinga kaip ir apylinkių valdybos nariai. Bet taipgi be apylinkių narių negalėtų veikti ir pati Taryba.

J. K. Ar žadi kandidatuoti į Tarybą ir ateinančiais metais?

R. G. Aš laikau Tarybą naudingą institucija, kurioje galu atlikti nemažai naudingo darbo. Tikios kandidatuoti vėl, jeigu tuo metu dar tebegyvensiu Vidurvakarių apygardos ribose.

Pokalbis su Rimantu Genčiumi įrodo, kad jaunimas pradeda perimti išeivijos lietuvių pagrindinių organizacijų vadžias ir taipgi organizacijų rėmuose atlieka pamatinius išeivijos darbus.

Juratė Krokytė

DORYBES SAUGOTOJA

18 šimtmečio Prancūzijos rašytoja Madame de Genlis labai įsijeldė, pamatius knygyne ant tos pačios lentynos sukrautas vyrų ir moterų parašytas knygas. Rašytoja įsakė knygyno vedėjui jos knygas sukrauti ant atskiros lentynos.

PATARIMAS RASYTOJUI

Vieno rašytojo tarnaitė ilgal stebėjo, kaip jis dažnai ištisą dieną, net iki vidurnakčio, sėdi savo kabinete prie rašomo stalo ir rašo. Kartą paprašyta atnešė stiklinę arbatos. Rašytojas, nusiėmęs akinius, trynė akis. Tarnaitė tarė:

— Ir kam tamsta taip negaldestingai varginti save, rašydamas apysakas. Juk už doierį ar du gali nusipirkti gražiausių jau parašytų apysakų.